



SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vŕťaz

ročník 23
Marec, Apríl 2023
číslo 3



Pôst - odpoved' na Božiu lásku

Pôst - odpoved' na Božiu lásku

Aj keď sme dnes už slávili tretiu pôstnu nedelu, stále môžeme hovoriť, že sme ešte len v prvej časti pôstneho obdobia.

Na Popolcovú stredu sme počúvali Ježišovu horskú reč o konaní toho, čo je spravodlivé. V biblickej reči konať spravodlivosť znamená konať Božiu vôľu. Božia spravodlivosť je Božia láska k človeku, na ktorú my odpovedáme. Týka sa to teda našich skutkov: vo vzťahu k druhým, vo vzťahu k Bohu a vo vzťahu k stvoreným veciam. Ježiš nás varuje pred pokrytectvom, hovorí o skrytosti a odplate nebeského Otca. Všetci, ktorí robia tieto veci na obdiv, aby ich druhí chválili, už dostávajú svoju odmenu. Jedným z najväčších pokušení nás, ľudí, je chcieť vyzerať lepšie, ako v skutočnosti sme, robiť skutky tak, aby boli viditeľné, aby nás druhí ocenili. Z tohto pohľadu každý skutok, i ten dobrý a zbožný, sa môže stať zvráteným hľadaním svojho ja namiesto toho, aby sme hľadali to, čo chce Boh a čo prospieva spoločenstvu. Iba Jeho láska dáva zmysel všetkému, čo robíme, našej modlitbe, nášmu spôsobu zachádzania so stvoreným svetom. Bez lásky je všetko k ničomu, aj keby to navonok vyzeralo akokoľvek velkolepo.

Pôst je časom, ako môžeme odpovedať na Božiu lásku, ktorá sa naplno prejavila v Ježišovi, ktorého Otec poslal na túto zem, aby nás vykúpil svojou obetou na kríži.

d.o. Marek



OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

O pokusení 4

Homilia na 3. pôstnu nedelu rok A ... 6

Homilia na 4. pôstnu nedelu rok A ... 7

Homilia na 5. pôstnu nedelu rok A ... 9

Homilia na Palmovú nedelu rok A ... 11

ROZHовор

Rodina Troščákovcov 12

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Čo znamená miništrovať? 19

Cirkevný majetok 22

Kecharitomene 24

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 25

Máš problém?(112. časť) 27

Trampoty v manž. (170. časť) 28

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorná predná: E. Jeňča

Vnútorná zadná: M. Magda,
E. Jeňča

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vŕtaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda sr.

Redakčný tím: † d. o. Ján Biroš, Martina Gondová, Žofia Jeňčová, Mária Magdová, Monika Magdová, Peter Stašík, Melánia Tkáčová, Zuzka Forišová, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116
e-mail: vitzaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk
www.farnostvitzaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.



snímka: M. Magda

V pôste

Milosrdný a dobrý Bože,

požehnaj toto pôstne obdobie,

aby sa pre mňa stalo dobrým cvičením.

Pôst je totiž tréningom vnútornej slobody.

Neteším sa naň, no viem, že mi môže pomôcť.

**Požehnaj tento čas pôstu, aby som sa osloboďil
od všetkých nezdravých návykov.**

Uč ma, aby som sa tým,

že sa vzdám svojich závislostí, osloboďil a pocítil,

že ešte môžem slobodne rozhodovať

sám o sebe, že nie som závislý od svojich potrieb.

**Daj, nech sa toto pôstne obdobie stane pre mňa
časom vnútorného očistenia a obnovy, aby som sa
zbavil starých zlozvykov a opäť začal vedome jest'**

**a vedome prežívať každý okamih bez toho, aby
som hned' potláčal jedlom alebo nejakou činnosťou
všetko, čo sa vo mne hlási k slovu.**

**Požehnaj tento pôst, aby ma obnovil a osviežil,
aby očistil moju dušu. Tak vo mne na Veľkú noc
rozkvitne nový život skrze Krista, nášho Pána.**

Anselm Grün

Kanonik Imrich Anderko**O pokušení**

Milý oltárny spolubrat Ján, asistencia, milé deti, bratia a sestry,
kdekoľvek sa nachádzame, či žijeme, doma alebo možno aj na nejakom posvätnom mieste, niektorí svätcí
sa ocitli na púšti, prví rodičia v raji, v edene, ale nikde nie sme akosi imúnni či izolovaní od toho, čo v kres-
ťanstve a v evanjelii nazývame pokušenie.

V bohoslužobnom texte v knihe Genesíz sme počuli, ako boli v edene, v raji pokúšaní prví rodičia. Počuli
sme, ako sa im zlý duch v podobe hada predstavuje rafinovaným spôsobom, intrigami a drzo klame. Presved-
ča ich, nahovára: „Nie, nezomriete, práve naopak. Otvoria sa vám oči a spoznáte pravdu. Budete poznáť do-
bro a zlo, budete ako Boh.“ Prví rodičia v tejto skúške neobstáli, zlyhali na celej čiare. Uverili klamstvu a intri-
gám zlého ducha, neverili Bohu, hoci im tento zákaz zdôvodnili a vysvetlili.

Tu vôbec, milovaní bratia a sestry, milé deti, nejde o to, že zjedli nejaké jabĺčko. Ide o to, že nedali pred-
nosť Bohu, ale poslúchli satana, zvodcu. Odopreli poslušnosť Pánu Bohu, odopreli poslušnosť svojmu Stvo-
riteľovi. V tom je tá zlosa.

Dnešné evanjelium nám predstavuje Pána Ježiša na púšti, ktorý tam bol tiež pokúšaný. Bol Bohom a bol
pokúšaný. On jednoznačne a radikálne odmieta pokušenie a odoláva. Táto udalosť o pokúšaní je pre nás veľ-
kou lekciou a poučkou, ako máme aj my bojovať s pokušením. Ako máme zvádzať boj proti pokušeniam, ktoré i na nás mnoho ráz doliehajú. Atakujú nás a prenasledujú nás v rôznej podobe, v rôznej intenzite a ako
máme nad nimi víťaziť. Počul som staršieho muža okolo 80-ky: „Telesné sily mi ochabujú, ale tie „šaľene“
myšlienky má stále prenasledujú, stále to pokušenie.“

Pripomienim aj to, že Pán Ježiš bol pokúšaný aj na Kalvárii, na Golgoti. Pokúšali Pána Ježiša: „Ak si Syn
Boží, ukáž to. Zostúp z kríza a tak všetkým dokážeš svoje božstvo, svoju moc.“ Pán Ježiš to neurobil, práve
naopak, odpúšťa. Odpustil svojim najväčším katanom, najväčším nepriateľom. Tým pouča aj nás, že keď od-
púšťame, konáme vlastne Boží skutok. Je to veľká vec. Viete dobre, ako je ľahko odpustiť nepriateľovi. Ale je
to Boží skutok. Participujeme na božskej všemohúcnosti. Nezostúpil z kríza, ale odpustil. Dokázal im svoju
božskú moc zmŕtvychvstaním, čo oni neuverili.

Bratia a sestry, aj my sme na púšti nášho života často vystavení všelijakým lákadlám. Aj naše deti, žiaci,
študenti. Všetci sme vystavení zvodom, lákadlám, nástrahám vonkajšieho sveta, vlastného tela, diabolovým
útokom a rôznym pokušeniam. Môžu byť útoky na človeka, ktoré vyvívajú moderné prostriedky, moderné zdro-
je - masmédiá, časopisy, filmy, internet, televízia so svojimi psychologickými, rafinovanými a často atraktív-
nymi ponukami a programami. Aké je to pokušenie. Žiaľ, mnohí prepadajú týmto falosoňmým ponukám a nemajú
silu prepnúť na iný program, na iný kanál, alebo úplne vypnúť. V tejto dobe by sme to mali častejšie uro-
bit. Mať silu, prosiť o tú silu. Niektorí sa stávajú otrokmi týchto médií, na mnohých majú neblahé následky v
ich živote, v živote našich mladých.

Východisko z tohto novodobého otrokárstva nám ukazuje Pán Ježiš. Nekoketujeme s pokušením, ale radikálne odmiertnime: „Apago, satan!“ - „Odíd, satan!“, hovorí Pán Ježiš. „Lebo je napísané“, argumentuje Svätým písmom trikrát, spomeniem len to posledné, „nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha a jedine jemu budeš
slúžiť, jemu sa budeš klaňať.“ Kategoricky odmieta: Odíd! Toto je, milovaní bratia a sestry, pri pokušení naj-
podstatnejšie, najdôležitejšie, či ho odmietame alebo sa nám to páči, koketujeme s tým a súhlasíme. Skrsne nám nejaká myšlienka možno aj v Božom chráme, na tých najsvätejších miestach, pri tých najsvätejších
úkonoch. Ešte nemáme hriech, keď nám to skrsne, keď nám to príde. Nechceme to, nepáči sa nám, znepokojuje nás to. Ale nevyhľadávajme pokušenie, nesúhlasme s ním a radikálne ho odmiertnime. Hriech sa začína až záľubou, nie pokušením. Končí naším dobrovoľným súhlasom, teda končí hriechom.

Samozrejme, milovaní bratia a sestry, keď budeme vyhľadávať nejaké erotické či porno filmy, videá alebo
pozerať časopisy, z toho titulu nám pracuje fantázia a potom príde pokušenie, nešľachetná myšlienka. Toto
pokušenie je už hriechom. Samotné pokušenie, aj keby sme neupadli do hriechu. Lebo sme si ho sami privo-



snímka: M. Magda

dili dobrovoľne a so záľubou. A potom niet divu, že často potom takí upadajú aj do ťažších a ťažkých hriechov.

Milovaní bratia a sestry, možno niektorým z Vás hovorí meno Alexander Sereneli. Možno viete, že bol vrahom mladého dievčaťa, dnes už svätej Márie Goretti, ktorú chcel zviest na hriech nečistoty. 14-timi bodnými ranami ju zraňoval. Zomrela v nemocnici a odpustila mu. Po tomto ohavnom čine ho odsúdili na 30 rokov väzenia. Tri roky mu odpustili, lebo sa dobre správal vo väzení. Svoj čin veľmi ľutoval. Robil prísne pokánie v modlitbe, v kajúcnosti v kláštore. Zomrel 80-ročný v kapucínskom kláštore ako veľký kajúcnik. Niekoľko rokov pred svojou smrťou napísal medziiným aj tieto slová: „Keď sa pozriem do minulosti, vidím, že v mladosti bolo moje správanie, moje konanie ovplyvnené, dávajte pozor, tlačou - nemravnými obrázkami, filmami a zlými príkladmi, ktoré väčšina ľudí bezmyšlienkovite nasledovala. Nasledoval som to aj ja, robil som aj ja to isté.“

Vtedy nebol ani internet, ani televízia. Dnes je väčšia hrozba, ešte intenzívnejšie pokušenie. A ďalej pokračuje: „Násilnícky svet ma robil slepým. Tlačil ma na zlú cestu nemravnosti a doviedol ma až k zločinu, k vražde mladého dievčaťa. Dnes to všetko úprimne ľutujem. Dúfam, že tento list, ktorý píšem, bude poučením a varovaním najmä pre mladých ľudí, aby sa vyhýbali zlu, vplyvu dnešného sveta a médií, aby vždy kráčali po správnej ceste Božích príkazov a evanjelia.“ Toto radí vrah, ktorý robil prísne pokánie a obrátil sa. Myslím, že sa pracuje aj na jeho blahorečení.

Milovaní bratia a sestry, z toho, čo sme si povedali o pokúšaní, na základe týchto bohoslužobných textov a z listu Alexandra Sereneliho, vraha a kajúcnika, vyplýva pre nás, od toho najmladšieho až po najstaršieho, poučenie a povzbudenie: zo všetkých sôl a s Božou pomocou premáhať pokušenie, ale ani si neprivádzať pokušenie nevhodnými a skazonosnými spomínanými médiami – videom, internetom, televízorom alebo inými lákadlami. S pokušením nevyjednávať, nekoketovať, ale rázne od samého počiatku, ako hovorí latinské: In principis obstat - Na začiatku odporuj. Odporuj od začiatku a povedz: Apage, odíd, Satan! A silou modlitby toto pokušenie premáhať a s Božou pomocou nad ním víťaziť. Amen.

KATECHÉZA

**Homília na 3. pôstnu nedelu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

Kristus je Spasiteľom aj dnešného sveta

Milí veriaci,
na svete žije veľmi veľa kresťanov. Keby všetci žili podľa evanjelia, aj keď je to ľahké, ale nie nemôžne, situácia vo svete by bola celkom iná. Vedľa svedomitých a obetavých kresťanov existuje, bohužiaľ, väčšina vlažných a matrikových kresťanov. Je to skutočnosť, ktorá je pre nekresťanov nie veľmi povzbudivá. Neveriaci Nietzsche povedal: „Na svete žil len jeden kresťan - Kristus.“ Nech nás Pán Boh chráni, aby k tomuto názoru prišiel niekto, kto porozuší aj nás!

Už v evanjelii sa stretávame s dvoma kategóriami veriacich. Jedni masove a tradične idú za Kristom, ale sú schopní od neho kľudne kedykoľvek odísť. Druhým stačilo len náhodné stretnutie s Kristom, aby sa Ním dali celkom strhnúť a uchvátiť. „Pane, verím v Teba, pomôž mojej malej viere!“, takto hovorí jeden. „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu!“, takto hovorí stotník. „Odíd odo mňa, Pane, lebo som človek hriesny!“, takto hovorí sv. Peter, apoštol. „Pane, kdeže by sme šli, ved Ty máš slová večného života!“, tak hovorí ďalší apoštol v mene ostatných. „Pán môj a Boh môj!“, hovorí apoštol sv. Tomáš. „Naozaj, toto bol Syn Boží!“, hovorí stotník pod krížom, bije sa do prs a uveril.

V dnešnom evanjelii sa s takýmto otrasmom srdca stretávame dokonca dvakrát. Kristus Pán sa pri meste Sichar v Samárii dal do reči s typickou svetáčkou, ktorá

už žila so šiestimi mužmi. Prišla ku studni, kde sedel unavený Pán Ježiš. Začali hovoriť o vode, teda o téme, o veci v Palestíne tak veľmi aktuálnej. Voda mala cenu zlata. Studne sa zamykali, ale každému pocestnému sa museli dať napäť vody všetci židia. Ježiš jej ponúkol živú vodu, po ktorej už niet smädu a ktorá zaručuje večný život. Táto žena, ktorej bola drahá každá kvapka vody, ktorá sem musela chodiť každý deň zdaleka, na vedro privážovať povraz a ľahké vedro ľahať zo studne, si mysla, že si z nej ten muž robí blázna a preto mu tiež žartovne hovorí: „Pane, daj mi tej vody, aby som už viac nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať.“ A presne na toto Kristus čakal. Teraz sa jej dá spoznať ako prorok: „Chod a priveď sem svojho muža!“ Na jej vyhýbavú odpoved, že nie je vydatá, povedal jej pravdu o jej mravnom či nemravnom živote rovno do očí. To ženu veľmi rozrušilo a prekvapilo, takže už ani nepochybuje, ani neprotestuje, keď jej Pán Boh hovorí: „Ja som Mesiáš, ktorý s tebou rozpráva!“

A tak prišlo k tej pravej, záverečnej scéne. Žena nechala džbán pri studni, rýchle bežala do mesta a tam sa verejne priznáva k svojmu pochybnému životu. Aký len musela prežívať vnútorný otrs, keď sa nahlas a verejne priznala ku svojej hanbe. Keď ju obyvatelia počuli a videli rozprávať tak otvorene, tušili, že sa muselo prihodiť tejto ľahomyseľnej žene niečo mimoriad-

ne. Bežali ku studni a tam očarení a fascinovaní Kristovým zjavom a slovami prosili, aby Pán Ježiš ostal u nich, u Židmi nenávidených Samaritánov navždy. A nakoniec sme v evanjelii počuli krásne uznanie od prítomných obyvateľov, že veria Pánu Ježišovi nie snáď preto, že im žena vyzradila, čo jej Ježiš povedal: „Všetko mi povedal, čo som porobil...“, ale „my sami sme počuli a vieme, že tento je naozaj Spasiteľ sveta.“

SPASITEĽ SVETA - už od detstva poznáme a používame toto slovo. Spasiteľ sveta - to znamená, že On o mne všetko vie, pozná hajskrytejšie záhyby môjho srdca, moje viny, hriechy, pády a aj napriek tomu si ma tak cení, že za mňa podstúpil najhroznejšie muky kríza a je stále pripravený odpustiť mi každé moje zlyhanie a previnenie. Verím tomu takto?

Kristus je Spasiteľom aj dnešného sveta, ktorý sa pošetilo izoluje od Boha a ktorý by v ľuďoch najradšej nevidel ani najmenšie stopy viery v Boha. Tento svet ľuďom sluší: „Vy sami budete ako Boh!“ Kristus sa stal človekom, aby sme sa mohli stať ľuďmi a nadobudli slobodu z akýchkoľvek sebaklamov a fantastických slubov.

Kristus je naozaj Spasiteľom sveta, v ktorom žije mnoho samozvaných spasiteľov a záchrancov, ktorí ako nejakí konkurenti Kristovi posmešne predhadzujú: kdeže je tá spása a záchrana sveta, keď v nedávnej minulosti boli milióny a milióny nevinne zabíjaní, vražde-

ní, násilne evakuovaní a prehlasujú, že potoky sĺz a krvi sú definitívnym bankrotom Boha - Spasiteľa. Čo je to za Spasiteľ, ktorý sa chová neutrálne ku zlu?

Candide, v rovnomennom románe, ktorý napísal nepriateľ cirkvi Voltair sa pytá, prečo Boh stvoril

tak mizerný svet? A dostáva odpoved: „Len preto, aby nás Boh priadne nazlostil, nahneval!“

Ale aj odpor, vzbura a nenávist voči Bohu môže byť cestou k nájdeniu pravého Spasiteľa sveta. Každá nenávist je predsa prípravou k láske, nevideli ste to u sv. Pavla?

Ten istý Voltair, priviazaný reťazami k posteli nie kričal, ale vrešťal a vrieskal, aby k nemu pustili katolíckeho knaza. Áno, ten Voltair, ktorý mal životné heslo: „Zničiť ju nehanebnicu (Cirkev)!“ A s tou „nehanebnicou“ sa zmieril. Každá nenávist je prípravou k láske. Amen.



snímka: M. Magda

KATECHÉZA

**Homília na 4. pôstnu nedelu, rok A
z prípravy knaza + Jána Biroša**

„Pane, verím v Teba, pomôž mojej malej viere!“

Milí veriaci,

americkí psychológovia sa zaoberali problémom religiozity (prečo človek verí). Dospeli k novému a zaujímavému záveru. K skúške, ktorú robili, si vybrali stovky fyzicky a psychicky normálnych ľudí, ktorí boli uvedení do stavu zvýšeného vedomia meditáciami, rozjímaniami na ne zameranými, ovplyvňovaním ich citovej oblasti a elektrickým dráždením niektorých mozgových častí. Výsledok tohto zaujímavého bádania ukázal, že v rozumovom a citovom systéme človeka sú „zabudované“ kontakty k Bohu ako k základnej realite. Podľa tohto vedeckého výskumu je religiozita, nábožnosť u človeka všeobecným príznakom, ako túžba po štase, alebo zachovanie života. Religiozitu, čiže nábožnosť, nemožno u človeka zameniť s vierou. Klasický príklad, čo je viera, podáva dnešné evanjelium.

Keď jeruzalemskí obyvatelia videli známeho slepca, ktorý sa roky opatrne plazil okolo stien a kŕčovite sa ich pridržiaval a teraz ho vidia, ako sa veselo pohybuje ako normálny človek, bol z toho taký poplach, že uzdraveného predviedli nakoniec úradom ako simulanta. Zázračne uzdravený v únavných diskusiah a výsluchoch tvrdil stále jedno: že muža, ktorý ho poslal po dotyku očí k Siloe, vôbec nevidel, ale vie, že sa volá Ježiš. Farizeji hovorili: „Zasa ten prekliaty Nazareťan! Urobí tú nejaký podvod a ľudia sa z toho hneď zbláznia.“ Prehovorme si radšej s jeho rodičmi. Rodičia sa však boja represálií a že ich už nepustia do synagógy, preto sa šikovne vydobia: „Pýtajte sa jeho, je už dospelý.“ A uzdravený znova vypovedá do protokolu. A už po kolkýkrát!

V čase pôstu

*Ježišu, Ty najväčší poklad náš,
vo svete veľa priateľov máš.
Ved' si za nás život dal,
tak veľmi si sa obetoval.*

*Krížovú cestu my začíname
a pri každom zastavení
rozjímame.
Akú ľažkú púť si mal,
kým si svoj život dokonal.*

*Ďakujem Ti, Ježišu,
za Tvoju krv vyliatu,
za to všetko Ťa obdivujem
a tichú modlitbu obetujem.*

Marta Pacovská, Široké

Pred Veľkou nocou
*Pred Veľkou nocou
doba je pôstna,
ved' každý kresťan
dobre to pozná.*

*Zamyslieť sa môžeme všetci,
aké to veru diali sa veci.
Aspoň v pôste
silnú vôľu majme
a určítých vecí sa zriekajme.
Iste to osozí nášmu telu,
keď sa vyberieme
na cestu krížovú.*

*Tam sa spolu s Ježišom, stret-
neme pod krížom.
A v tom silnom dojatí,
nám to Pán Boh odplatí.*

*Ako jedna kresťanská rodina
obetujme krížovú cestu
za nášho Syna.*

Marta Pacovská, Široké

Že vidí, to sa nedá poprieť ani zmeniť, tak aspoň nech vyjde von s pravdou, nech Ježiša aspoň verejne odsúdi. Ale uzdravený im ukáže, že nie je padnutý na hlavu: „Ste ale smiešni, Ježiš a máť byť hriešnik, čože, mohol by urobiť takýto zázrak, keby neboli z Boha?“

Farizeji si vyslúžili potupnú hanbu. Zo zlosti uzdraveného vyhadzujú zo synagógy. O tejto exkomunikácii hovorí celý Jeruzalem. Ľudia sa mu vyhýbajú, lebo sa aj oni boja úradov. Keď bol chudák slepý, bol všetkým na obtiaž, keď vidí, je tomu tak isto. Pred chvíľkou skákal od radosti, že vidí, teraz zase pláče, že vidí. V tejto situácii ho nájde Ježiš a odvedie ho do domového výklenku. Tam sa ho pýta: „Veríš v Božieho Syna?“ Ach, už zase zbytočný výsluch, myslí si ten úbožiak. Vidí pred sebou človeka, ale hned' začína tušiť, že je to niečo viac ako farizeji. Preto sa ešte pre istotu opýta: „A kto je to, pane, aby som mohol v neho uveriť?“ „Ten, ktorý práve s tebou hovorí.“ A on s radostou, že vidí pomocou Ježiša telesnými očami, s radostou, že očami viery našiel Mesiáša, padá na kolená a adoruje, klania sa: „Verím, Pane!“

Toto bola tiež jedna z najšťastnejších Ježišových chvíľ. Veľký piatok už nie je ďaleko. To, čo mu odopierali znalci Písma, doktori teológie a vážení občania, toho sa mu dostalo od tohto analfabeta a žobráka, dostalo sa mu VIERY! Tento chudák, ktorý pre svoj zrakový hendikep nevedel čítať a písť a nepatril k elite a inteligencii, ukázal tejto elite a inteligencii celého sveta, čo je VIERA. Viera je kapitulácia celého človeka pred Bohom, je to spontánne odovzdanie sa Bohu, je to radostné stretnutie sa s Kristom a vyznanie jeho božskej veľkosti.

Ale môže dnešný človek, ktorý sa hlboko sklamal vo svojej viere v pravotriednych ľudí a slabných systémoch, ešte veriť v Boha, v Cirkev? Akože veriť v Boha, ktorý nedokáže odvrátiť katastrofy a smrť? Ak to nie je v jeho moci, tak to nie je žiadny Boh! Aká je to tragická zámena! Vieru predsa nie je možné zamieňať s Cirkvou ako inštitúciou, ktorú tvoria len ľudia, aj keď ľudia veľkí, mûdri, svätí, ale ľudia omylní, alebo s Bohom filozofom. Takáto mylná zámena vedie ďaleko od Boha.

Neexistuje človek, ktorý by neveril, ak nie v Boha, tak v seba, alebo v ľudskú modlu, v nejakú myšlienku a ideu, inštitúciu a v iné náhrady viery. Religiozita, náboženskosť, nie je zdäleka vierou, ako ju žiadal Kristus: odovzdať sa telom aj dušou Bohu a jeho prezieravej láske. Kde bola naša viera, keď prišlo nečakané neštastie, alebo strašný úder, ohrozený naše zdravie alebo existenčnú istotu? Ako sme sa zrútili, prestali sa modliť, ako sme Bohu vyčítali, že nás opustil, ako sme vtedy o Bohu pochybovali? Posilňuje nás viera, keď je zle?

Drahí moji, a tak vidíme, že nestáčí, aby u nás fungoval iba nejaký holý mechanizmus viery: odriekavať modlitby, chodiť do kostola a prijímať sviatosti. Prirodzene, je to dobré a nutné, ale je to stále len začiatok viery. Viera sa musí nielen poznať, ale hlavne prežívať, prehľbovať, rozrastať a naberať dynamiku, aby sme dokázali, ako ten slepec z evanjelia, aj keby nás všetci a všetko opustilo, stáli by sme na ulici ako vydedenci z ľudskej spoločnosti, aby sme dokázali povedať pravdivo: „Verím, Pane, verím!“

A aby sme aj v takejto ľažkej situácii dokázali padnúť na kolená so slepcom dnešného evanjelia a klaňať sa svojmu Bohu a Pánovi. Amen.

KATECHÉZA

**Homília na 5. pôstnu nedelu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

Čo je vlastne pre Ježiša smrť?

Milí veriaci,
bohatí Američania nevedú len nákladný život, ale aj pripravujú nákladné pohreby. Nabazamované, nalíčené, navoňané a elegantne oblečené mŕtvoly sa vystavujú tri dni v domovej hale, pokiaľ možno v elegantnej póze, sediac či ležiac, aby na prichádzajúcich príbuzných a známych pôsobili čo najpríjemnejšie. Cintoríny boháčov sú vlastne pamätnými sadmi s prepychovými kryptami a hrobkami. Smrť sa do kalkulácie amerického boháča rozhodne nehodí. Preto sa ju snáží dekorovať, zamaskovať, zareťušovať. Aj keď nám v Európe je takáto rafinovaná forma pochováva-

nia cudzia, aj my poznáme rovako rafinované zastieraný strach a útek pred smrťou, rovnako ako je tomu v USA.

Kde sú doby, kedy ľudia pokojne čakali na svoju smrť a kedy sa cena človeka merala podľa toho, či je pripravený za svoje presvedčenie aj zomrieť? Na Pánovi Ježišovi nás fascinuje a očaruje aj to, ako chladnokrvne zachádza so smrťou. Nevychádza z rovnováhy, ked' stojí nad mŕtvou v Náime, v Jairovom dome, alebo ked' predpovedá vlastnú smrť. V dnešnom evanjelii pozorujeme tento Ježišov pokoj pred smrťou dokonca dvakrát.

Ked' Ježiša zastihla správa o

smrteľne vážnom ochorení priateľa Lazára, ničako sa nevzrušíl. Namiesto toho, aby mu pomohol, nechal ho pokojne umrieť. Čo je vlastne pre Ježiša smrť? Nič definitívne, nič konkrétnie, je to len malá epizódka, je to len spánok: „Lázár len spi.“ On, Ježiš, je pánom smrti, na jeho slovo Lazar vstane. Preto si mohol dovoliť stráčať drahotencný čas. Po dvoch dňoch vyzval apoštolov: „Podľme opäť do Judska!“ Do toho osieho hniezda, kde ho Židia chceli pred niekolkými dňami kameňovať?

Už pri spomienke na nedávnu udalosť v chráme behá apoštolom mráz po chrbte. A teraz sa



snímka: M. Magda



ilustračná snímka: archív Spektrum

zasa majú vrátiť tam, kde sa celé mesto hemží agentmi velrady, ktorý už možno majú na Ježiša zatýkač vo vrecku? Keby si Pán Ježiš aspoň dal pozor a neprovokoval Židov svojimi rečami až k nepríčetnosti. Rečami, ktoré v chráme ešte nikto nevyslovil: „Môj Otec, ktorý je na nebesiach, moje ovce, ja im dám život. Otec ich zveril mne.“ A vrchol všetkého: „Ja a Otec sme jedno!“ To bol pre Židov signál, že hned vytrhávali z dlažby kamene. Apoštoli vtedy len náhodou vyviazli bez následkov. A teraz chce ísť Pán Ježiš znova do Judska a hoci hovorí pokojne a obrazne, pochopili, že hovorí o vlastnej smrti, ktorej ide dobrovoľne v ústrety.

Kto neverí v posmrtný život, pre toho je smrť absolútym nezmyslom, definitívnym koncom, tomu neostáva nič iné, len sa každej myšlienke na smrť vyhýbať, utieť do sveta ilúzii, myslieť si, že sa mu smrť možno vyhne, alebo že o svojom konci nebude ani vedieť.

Kristus za tmavou kulisou smrti vi-del slávu vzkriesenia. Preto hovoril o svojej smrti s takým pokojom. Nerútil sa do tváre smrti s fanatizmom falošného hrdinu. Ako človek prežil všetku hrôzu a úzkosť z toho, čo ho čaká. V Getseman-skej záhrade v poslednú noc jeho života tiekla mu z jeho čela krv ako kropaje potu. Neutiekol, neodstú-pil. Vedomý si svojho konca hovorí: „Vstaňte, pôjdeme, hľa, môj zradca sa blíži.“

Nemali by sme si aj my, drahí moji, osvojiť Kristov pokoj a vyro-vnanosť pred smrťou? Nečudujme sa apoštolom, že sa v týchto kritic-kých dňoch, kedy bol Kristus ohrozený na živote, desili a strachovali. Oni ešte za kulisy smrti nevide-li. My sa nejako zvlášť ani neroz-horľujme, že absolútne nevinný Ježiš musel podstúpiť také hrozné muky, pretože dopredu vieme, ako to všetko dopadlo. Po Kalvá-rii prišlo veľkonočné ráno. Mali by sme však vidieť hlbšiu súvislosť

kríza a vzkriesenia.

Smrť a vzkriesenie sú základným zákonom každého človeka, pretože patria neoddeliteľne k sebe. A tak Lazárovo vzkriesenie neslúžilo len k Božej oslave, ale aj k posilneniu našej viery, že smrť môže byť premožená a porazená.

Som rád, že ste tu, pretože dnes sa môžeme priučiť niečomu dôležitému pre život. Ako jednoduchá pre niektorých a ako zložitá pre iných je viera v Pána Ježiša. Dnes je smrtná nedeľa. Uvažujeme o smrti mojej, tvojej, našej, o smrti Pána Ježiša. Počujeme však aj radostnú zvest, že smrť nie je to posledné v našom živote...

Ako ľudia máme strach a hrôzu zo všetkého, čo súvisí so stratou nášho života. Ježiš Kristus nás však neprediaľal len v smrti, ale aj v sláve vzkriesenia: „Ja som vzkriesenie a život.“ Počuli sme to dnes a to si dobre zapamätajme: „Kto žije s vierou vo mňa, nezomrie na-vky.“ Amen.

KATECHÉZA

Homília na Palmovú nedelu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Začal sa Veľký týždeň, je veľký pôst

Milí veriaci,

Sväté písмо nazýva davy zvedavcov na Golgotu okolostojacimi. Pred ich očami sa odohrávala najhroznejšia dráma ľudských dejín. A oni z dlhej chvíle stáli okolo kríža a nedočkavo čakali na nejakú senzáciu. Za tri roky Kristovej verejnej činnosti si zvykli na hocičo. Ktohovie, čo sa ešte v poslednej chvíli stane. Keď ich už čakanie omrzelo, začali Krista provokovať: Okolostojaci ho urážali, potriasajúc hlavami pokrikovali: „Ak si Boží Syn, zostúp z kríža a my ti uveríme!“

Aké to len mali nervy. Pred nimi visí bezmocný a bezbranný Kristus, prudké bolesti trhajú celým jeho telom a oni sa ešte zlomyseľne posmievajú: „Iným pomáhal a sám si pomôcť nemôže.“ Keď vidia, že sa Kristus nedá vyprovokovať, stupňujú svoju škodoradosť a hádžu posledné tromfy: „Hovoril si: Som Božím Synom. Nech ťa teda Boh vyslobodí.“ Rovnako ho urážal aj lotor: „Ak si ty opravdivý Mesiáš, zahrň seba aj nás!“

Na lavínu nadávok a hnevlivých urážok Pán odpovedá odpustením: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ Keby aj z kríža zostúpil, neuverili by v neho. Viera sa totižto neroznecuje divadelnými scénami alebo artistickými kúzlami. U Pána Boha platia iné zákony ako vo svete. Božia moc sa neprejavuje tým, že Boh robí všetko, čo človek chce.

A neukázal Ježiš svoju moc práve tým, že hoci mohol zničiť svojich protivníkov, veľkorysým gestom odpustenia im splácal potupy jeho Božstva? Jeho moc sa prejavila v bezmocnosti. Tesne pred posledným výdychem volal do temnôt Veľkého piatku: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Bol tak bezmocný. Ale keď vydýhol, dôstojník so svojimi stotníkmi padli na kolena a zajakávajúc vyznali: „On bol naozaj Boží Syn!“

Dnes nie je aktuálne Krista provokovať, dokáž svoje božstvo a zostúp z kríža. Aj napriek tomu však všetci podliehame tajnému prianiu vidieť a zažiť kresťanstvo a Cirkev ako veľkú a mocnú organizáciu, ktorá by nebola len trpená na okraji spoločnosti. Boli by sme radi, aby dnes Cirkev urobila pred svetom ohromujúci dojem, aby tak pohľa a priviedla ľudí k viere v Bohu. Dôrazne a sústavne vyzdvihujeme jej zásluhy o charitatívne a kultúrne hodnoty, ktoré dosiahla za dvetisíc rokov v domienke, že jedine efekt zlepšenia života zapôsobí na neveriacich.

Cirkev je však stále žijúci Kristus. Preto nemôže byť mocnejšia, ako keď zrazená do prachu zeme musí zápasíť o svoju existenciu. Len zradzovaná, spútaná, odsudzovaná a ukrižovaná Cirkev príťahuje ako Kristus na kríži.

Doby, kedy sa Cirkev tešila všeobecnej prosperite, neboli spravidla jej slávnymi dobami. A tiež kresťan nie je kresťanom, pokiaľ na svojom mieste a vo svojom postavení nemusí tvrdo a trpeživo zápasíť o svoju vieru a vernosť Kristovi. Často je to ako na Kalvárii. Zatiaľ, čo Kristovi verní trpeli, bezbožní jasali. Kalich horkosti bol pre Cirkev vždy naplnený až po okraj.

Jedni verní Kristovi boli trhaní zubami a drápmi šielom, inokedy zvieraní kliešťami posmechu a nadávkami stredovekých tmárov a bigotných spiatočníkov. Niekedy sa kresťanom zazlievalo, že nežijú podľa Kristovho evanjelia, na druhej strane práve praktický náboženský život nebol priaznivým doporučením pri povýšení alebo materiálnom zlepšení.

Kedysi bolo ľahko zomrieť za Krista, inokedy zasa príliš ťažké po boku Krista žiť a vytrvať. Ísť za Kristom znamenalo vždy toľko, ako odriekanie, obeť, zatiaľ čo je tak ľahko život premáriť. Ale po tom všetkom, čo sa stalo na Kalvárii a pri veľkonočnom Kristovom hrobe, jedno vieme iste: že je cennejšie trpieť spoločne s Kristom na tomto svete, ako sa radovať s hriešnikmi.

Začal sa Veľký týždeň, je veľký pôst. Posledné slovo má vždy BOH, nie človek! Amen.

Rozhovor

Rodina Troščákovcov

Priznám sa, na tento rozhovor som sa dlho odhadlával. Túto rodniku som už dlhšie "pozoroval" v našom kostole, pretože si chodili sadať dopredu medzi deti - aj v tomto som ich obdivoval. Mal som ich stále vo výhlade, keďže dvere do sakristie sú cez sv. omšu otvorené. Raz po sv. omši som sa odhodlal ich osloviť. Pri vychádzaní z kostola som najprv oslovil pani Troščákovú, pretože manžela som nevidel. Po dohode súhlasili s rozhovorom. Termin sme si nedohodli, keďže boli v očakávaní ďalšieho dieťatka. Po nejakom čase, bolo to už v tomto roku, som znova oslovil pána Troščaka a dohodli sme sa, že možem prísť, ale až po pokrste ich dieťatka. Bežal čas a ja som sa už trochu hanbil, ale nadišla chvíľa. Uprenili sme si deň aj čas a ja som v stredu večer zaklopal na dvere ich domčeka. Dvere mi otvoril otec rodiny a ja som vstúpil do ich domu. Po katolíckom pozdrave ma privítala aj mamka tejto rodiny. Ako sa patrí, obdaril som deti sladkosťou, za ktorúmi krásne podakovali. Usadili ma, uvarili mi kávu, myslím, že Noemi mi doniesla ľhou upečené slané koláčiky a po takom "otukávaní" s deťmi sme sa pustili do rozhovoru. Predtým som im vysvetlil vznik nášho farského časopisu, kto ho zakladal, ako sme sa stretávali ako spoločenstvo pri výrobe, a samozrejme, že som sa nezabudol "chváliť!" :

Tak začíname!

Som na návštive v rodine Troščákovcov vysoko pod Dubím. Moja babka bola Bednárová a tu tiež bývali Bednárovci. Ja sa volám Martin Magda. A vy? Začnem kým?

Deti: Volám sa Augustín, Noemi, Natanael, Eunika, Rút, Joel.

Mamka nám predstaví najmladšíeho...

Mama Juliana: Joachim Benedikt. Ja som Juliana.

Otec Martin: A ja som Martin.

Najkrajšie meno na svete, kedysi sme si pri predstavovaní povedali. Prečo som tu? „Zaregistroval“ som Vás, neviem, či obidvoch alebo len Vás, Martin, v sakristii, keď ste sa boli prihlásiť u ducha otca Mareka.

Viem, že sme sa boli pýtať o miništrovanie chlapcov. A prihlásiť deti na koledovanie pred Vianocami.

Pamätám sa, lebo „bývam“ v sakristii. Potom som Vás pákrát videl v kostolíku. To sú noví, pristáhovali sa. Videl som okolo Vás deti. Povedzte Vaše dôvody, prečo ste sa sem pristáhovali?

Pracujem na bývalom družstve v Širokom. Hľadali sme v okolici nejaký pozemok v Širokom, v Hrabkove, aj vo Vŕtaze. Tým, že som mal kolegov, starých družstevníkov z Vŕtaza, jeden kolega mi radil, kde je voľný pozemok, „tam je šumne“. Zopárkrát so mnou bol a ukazoval mi ich.

Ktorý z kolegov?

Pán Štefan Pribula, teraz je už dôchodca. Poradil mi aj tento pozemok. Nebol tu so mnou, bol som si ho pozrieť. Páčil sa mi. Prešiel som po pozemku, neboli oplotený, nahral som ho na video. Keď som to ukazoval manželke Julian-

ke, vrvala, že je to super, hned pod lesom, v dedine. Tak sme začali zisťovať, či to je, či nie je na predaj. Neviem, ako dlho sme to vybavovali, nakoniec sme to kúpili, podarilo sa.

Tak ste sa dostali do Vŕtaza. Som prekvapený, že robíte na družstve v Širokom. Bývali ste v Jarovničiach. Odkiaľ pochádzate? Predstavme aj Vašu rodinu.

Pochádzam z Jarovníc, Julianka z Jarovníc, z časti Močidlny. Niekedy to bola samostatná obec.

Kolkých máte súrodencov?

Sme tria bratia. V bytovke som býval celý život, ale vždy som túžil byť v dome.

A Vy, pani Juliana?

Ja som zo šiestich súrodencov. Sme štyria veľkí, dva malí. Bývala som v dome. Veľmi sme túžili odísť z bytu, kde sme s Martinom po svadbe bývali. Túžili sme po veľkej záhrade a veľkom priestore.

Kde ste chodili do školy?

V Jarovničiach.

Počul som, že deti sa učia doma. Je ľahké vybaviť výučbu na doma?

Vybaviť nie je náročné. Je to individuálny vzdelávací plán. Ľahké môže byť preskúšanie a komunikácia so školou. My sme si vybrali ZŠ Ľubovec a keďže sú naklonení domácomu vzdelávaniu, tak to ľahké nemáme. Veľmi nám pomáhajú.

Ako a vlastne prečo ste sa takto rozhodli?

Juliana: Nevedela som si predstaviť, že deti odídú na šesť až osiem hodín z domu každý deň. Kedy budeme mať čas ich vychovávať, učiť ich o Bohu, formovať ich morálne, kedy im budeme odozvadávať naše hodnoty, kedy sa budeme rozprávať, kedy mi stihnuť rozprávať všetko, čo zažili, ako ich budem poznávať? Pre mňa to bolo



snímka: M. Magda

nepredstaviteľné. Veď sme chceli deti preto, aby sme boli s nimi, aby sme s nimi trávili čas. Domáce vzdelávanie nám to umožňuje. Keď sme začali s domácom vzdelávaním, boli na Slovensku legálne iba prvé štyri roky, prvý stupeň. Teraz, Bohu vdaka, sa dá na Slovensku individuálne študovať aj druhý stupeň. V domácej škole máme už piatakov. Je to čas, ktorý si veľmi užívame tým, že sme neustále spolu.

Musíte mať nejakého garantá?

Máme garantku, ktorá je zodpovedná, stretáva sa s deťmi. Je to Janka Maníková. Tiež učí doma svoje deti. Dvakrát do roka majú komisionálne skúšky. Musia zvládnuť to isté učivo, ako deti v dennnej forme. My si môžeme zvoliť formu a spôsob, ako sa to naučíme,

čomu sa budeme venovať viac, čomu menej. Skúšky, testy majú rovnaké ako denní žiaci.

Z akých osnov vychádza táto výučba?

My ideme podľa štátneho vzdelávacieho systému. Dostávame učebnice, ktoré môžeme používať, škola nám dá všetko k dispozícii, plány, osnovy. My sa toho môžeme a nemusíme držať. Dôležitý je výsledok, aby deti zvládali učivo.

Kolkí sú už školopovinní?

Štúria. Máme dvoch piatakov a dvoch druhákov. Augustín mal odklad, Noemi je narodená rok po Augustínovi, čiže sú spolu piatakmi. Eunika bola teraz prváčka, ale robí si naraz prvý aj druhý ročník, skúšky z prvého ročníka robila v novembri.

Takže je nadaná, keď robí dva

roky naraz.

Je to pripravené prostredí, na vzájom sa ovplyvňujú. Tým, že učíme veľkých, malí to nasávajú a učia sa sami. Tým, že skončila prvy ročník, s Natanaelom idú spolu druhý ročník.

Bývate „na Bednarovcu“. Počul som, že Váš domček je špeciálny. Skúste o tom porozprávať. Ako ste prišli k tomu ekologickému zámeru?

Martin: Bývali sme v byte, ktorý neboli zateplený, zaizolovaný, vznikali tam plesne. Bývalo nás tam veľa, každý deň sa varilo. Mohli sme vetať, kolko sme chceli, vždy tam vznikali plesne. Museli sme to často čistiť a deti pod tým spaľi. Julianka to začala riešiť, že keď budeme chcieť stavať dom, aby sa to nedialo aj v dome. Došla aj

k slameným stavbám, celkom sa nám to pozdávalo. Jednak z dôudu, že je to prírodný materiál, nezaťažuje planétu a jednak, že tie domy v spojení s hlinou dýchajú. Máme hlinené omietky, ktoré po hlcujú vlhkosť, keď je jej veľa, vyplňajú, keď je jej málo. Plesne sa netvoria tak ako v uzavretých panelových bytoch.

Som projektantom. Zaujíma ma, kto vyrobil takýto projekt?

Juliana: Bola to mladá, začínajúca projektantka. Oslovilo ju prírodné stavitelstvo. Projekt mal veľa nedostatkov a Martin musel veľa vecí meniť, boli sme takým skúšobným projektom.

Martin: Na hrubú stavbu, čo sa týka slamených balíkov, sme mali firmu, ktorá robí slamené domy. Boli by sme sa do toho pustili sami, len som nechcel spraviť nejakú „blbú“ chybu, kedy by to vážne ovplyvnilo stavbu. V podstate firma to robila až po čiastočné zakrytie strechy, dávali len latovanie. Potom sme to prevzali my. Dokončili sme strechu, vnútorné omietky.

Strecha je aká?

Mala byť zelená strecha, ale bolo to veľmi drahé, dali sme na vrch len štrk, jazierkovú fóliu. Izolácia nie je už taká ekologická, je tam striekaná pena. Keď by boli financie, rozhodli by sme sa pre fúkanú celulózu alebo ovčiu vlnu. Potrebovali sme dom rýchlo zakryť, aby sme mohli cez zimu robiť vnútorné omietky a zapnúť topenie.

Čím kúrite?

Máme podlahové kúrenie, elektrické kúrenie a solar na strechu. Rozhodli sme sa spraviť veľký priestor a izby bez chodieb, aby sme boli spolu. Aby sa nedialo to, že my, rodičia, sme na dolnom poschodí, deti hore, keď sú

rodičia hore, deti sú dole. Chceli sme byť čo najviac spolu. Julianka varí každý deň, keď by bola zavretá v kuchyni, tak by sme netrvali čas spolu. Tak sa vieme rozprávať z obývačky do kuchyne, z izby do kuchyne.

Princíp byť s deťmi funguje vo všetkom. Ešte aj v priestore, vriešení rodinného domu.

Juliana: Naším snom bolo, aby nás dom bol domom prijatia, aby nám tu bolo dobre. Aby tí, ktorí k nám prídu, sa tu cítili dobre. Tense sa nám splnil, keď sme krstili teraz Joachima Benedikta. Na oslavu sme mali 34 ľudí a dokázali sme všetkých ľudí pohosiť, urobiť im tu priestor a bolo nám tu veľmi dobre. Mali sme tu troch kňazov, dvoch diakonov a celá atmosféra bola rodinná. V žiadnej reštaurácii by sme to nedosiahli. Boli sme tu všetci spolu, videli sme na seba, počuli sme sa. Bol to veľmi pekný čas, bol to náš splnený sen o dome prijatia. Veľmi sa tešíme, lebo naozaj veľa ľudí k nám chodí. Je to paradox, mnohí povedia, že si idú k nám oddýchnuť. Máme z toho bázeň, že ku siedmim deťom si niekoľko príde oddýchnuť.

Priznám sa, že aj ja sa tu veľmi dobre cítim.

To si väžime.

Čo by sme ešte mohli porozprávať o deťoch?

Martin: Naše deti sú super.

Juliana: Deti sú veľmi kreatívne a slobodné v tom, čo žijú. Tento priestor je pre nás ideálny, lebo tu zažívame slobodu. Majú veľké projekty v záhrade, na dvore, pestujú, chceli by všetko možné chovať. V kuse sú v kuchyni, každý deň tu niekoľko niečo pečie, varí. Snažíme sa žiť viac praktický život, ako teoretický z učebnice.

Martin: Snažíme sa v deťoch podporiť dary, ktoré dostali, napr. Augustín hrá na saxofón, začína na flautu. Noemi chodí na dramatický krúžok. Štýria starší chodia na ZUŠ-ku na výtvarnú, Natanael sa učí na gitare. Snažíme sa ich podporiť v tom, čo robia alebo čo chcú robiť. Vozíme ich na krúžky skautingu. Samozrejme, nie všetko im dovolíme, keď si myslíme, že to nie je vhodné pre našu rodinu.

Neviem, ako sa mám opýtať, lebo je Vás veľa. Bola u Vás nejaká kresťanská predispozícia? Sedem deťí je...

Juliana: Myslím si, že ma Boh stvori ako mamku. Mám všetky dary a talenty, ktoré potrebujem, aby som bola mamkou. Pre mňa to nie je ľahké, ako pre iné ženy, vidím, že sa niektoré trápia v materstve. Pre mňa je to ten najkrajší čas, ktorý prežívam. Myslím, že ma Boh vyzbrojil všetkým, čo na to potrebujem. Keď som bola pubertáčkou, chcela som začať rodiť mladá. Vedela som, že kdesi tam má Boh so mnou nejaké veľké plány. Bola to vtedy čudná túžba. Teraz už viem, prečo. A Martin je taký „blázzon“ pre tento svet, lebo on vždy veľmi túži po bábätku. Mnohí muži sa boja pripať bábätko, no Martin bol ten, ktorý prvý chce bábätko, skôr ako ja. Som mu za to vďačná, lebo on je takým rodinným typom, tým pádom je oveľa ľahšie mať deti s takýmto mužom.

Ako ste sa vy dvaja spoznali?

Martin: Ja som miništroval, Julianka bola zboristkou. Mali sme mládežnícke stretnutia na fare.

Juliana: Potom sme začali pôsobiť ako animátori, pripravovali sme akcie pre deti, viedli zbor. Tak sme sa pri tom všetkom do seba zaľúbili.



snímka: M. Magda

Martin: Čudoval som sa, keď sme prvýkrát neoficiálne randili. Odchádzal som a vrvalevom si: čo robíš? Ale Boh to pre nás dobre naplánoval a dal nás takto dokopy.

Juliana: Ešte taká pikoška. Všetky dievčatá okolo mňa boli veľmi zalúbené do Martina a ja dlho nie. Stále som vrvalela: Čo také na ňom vidíte? A potom sa stalo, že som to vyhrala ja (smiech).

Pokračovali by sme materstvom...

Juliana: Nikdy sme Bohu nediktovali, koľko detí by sme mali mať, on to vie najlepšie. Pre nás je nepredstaviteľné rozhodovať o tom, koľko detí by sme mali mať. Neviem si predstaviť, žeby sme svojím rozhodnutím mali prísť o niektoré z našich detí. Každý je pre nás, pre našu rodinu taký dôležitý, že si vrvavíme, kto by to miesto zaplnil? Boh prišiel pri každom bábätku s veľkým požehnaním, s takými zázrakmi, že o tom nepochybujeme.

Najsilnejšie to bolo, keď sme mali päť detí, stavali sme dom. Išlo to ľahko, pomaly, v každej banke sme mali problém dostať úver s piatimi deťmi. Tak som v modlitbe prosila Boha o silu a požehnanie. Vtedy som cítila, že Boh mi hovorí: chcem Vás požehnať ďalším bábätkom. Vrvalela som si: to určite zle počujem, toto nemôže byť. Šieste bábätko v tejto situácii určite nie je požehnaním. Ale Boh mi to veľmi kládol na srdce, vedela som, čo on chce. Povedala som si, že žiadne z Božích požehnaní, žiadnu milosť si nechceme odopriť. Vtedy sme počali Joela. A začali sa diať veľké veci. Vyhrali sme dovolenku v Chorvátsku pre rodinu s piatimi deťmi. Nesúťažili sme v súťaži, niekto nás označil, bolo to týždeň po tom, čo sme počali Joela. Bolo to pre nás jasné potvrdenie od Boha, že sa o nás postaral. Povedala som mu: Dobre, Pane, keď

má byť šieste bábätko požehnaním, tak sa staraj o tie svoje deti, ved sú to Tvoje deti. Postaraj sa o všetko, aby im nič nechýbalо, aby sme neboli nezodpovednými rodičmi, ktorí prijmu deti a nedokážu im dať všetko, čo potrebujú. A Boh sa začal o nás starat. Zobraľo si nás jedno spoločenstvo, ktoré sa stará o nás šatník – od topánok až po vetrovky, športové potreby. Ešte len zistíme, žeby sme niečo potrebovali, už je to na ceste k nám. A Boh sa vo svojej prozretelnosti neuveriteľne stará o všetky potreby našich detí. My sme už tri roky nekupovali deťom oblečenie, lebo dostávajú presne to oblečenie, ktoré potrebujú, nové oblečenie s visačkami, ktoré nám podarujú ľudia. Alebo teraz na začiatku školského roka, keď začali krúžky, deti nemali prezuvky. Hovorila som im: tento týždeň počkajte, lebo k nám prídu na ďalší týždeň z toho



snímka: M. Magda

spoločenstva. Pomodlime sa za to, aby ste dostali všetko, čo potrebujete. Otvorili sme tašku, boli tam prezuvky pre všetky deti vo veľkostiach, ktoré potrebujú. Takéto maličkosti. Alebo som zistila, že som všetky svoje tehotenské vetrovky požičala a žiadna sa mi nevrátila. Tak som tiež len tak Ježišovi povedala, že nemôžem si na dva týždne kúpiť vetrovku, tak sa o to postaraj. Kupovali sme si z bázara komodu na oblečenie pre bábätko a tá pani sa ma spýtala, či by som prijala aj nejaké veci. Poslala nám dve tašky oblečenia, bola tam, samozrejme, aj tehotenská vetrovka. Alebo keď som sa modlila za nejaké svoje veci, ktoré som chcela zmeniť. Nevedela som vybojovať moju závislosť s kávou, vieťe pri deťoch som niekedy nemala čas poriadne sa najesť, káva bola „rýchlovka“, vyriešila všetko. Keď som otehotnela, chuť zmizla. Ne-

bola to však tá tehotenská chuť, lebo v ten prvy deň ešte nie sú tehotenské „nechute“, ale Ježiš to zobrajal hned. Vela toho máme. S každým príchodom bábätka sa u nás diali veľké veci.

Žijete zázraky...

Martin: Zažívame veľa zázrakov. Pre niekoho je to možno náhoda alebo malá vec, my to však vnímame, že všetko je od Boha. Aj keď sú to niekedy malé zázraky, vnímame to tak, že Boh sa o tie veci stará.

Juliana: Máme milosť vidieť zázraky v našom živote.

Premietam si ako otec Vás ako otca, je to náročné? Vidím, že fungujete vo všetkom spolu. Úloha otca je úloha otca. Ako to prežívate?

Som v práci, to Julianka sa cez deň o nich stará. Samozrejme, ako pri deťoch. Niekoľko sú ťažšie chvíle, ale tie dobré to úplne „pre-

bijú“. Neviem si predstaviť, žeby sme mali mať jedno dieťa, asi by sme ho rozmaznali. Keď prídem domov, ešte len vystupujem z auta, už počujem: Ahoj, oci! Prídem do domu, ďalšie. Kým sa prídem zvistiť s Juliankou, mám na sebe niekoľko objatí. Niekoľko je to náročnejšie, hlavne, keď sme v časovom strese alebo keď som unavený, nereakujem vždy dobre. Keď som na sv. omši, prosím o Boží pokoj, aby som dokázal reagovať na deti s pokojom, s trpeznosťou.

Čerpali ste zo svojich rodín, z ktorých pochádzate?

Martin: Som z tradičnej kresťanskej rodiny, chodili sme do kostola, chodil som miništvoval. Neviem, či tam bola viac túžba po miništrovani alebo po spoločenstve. Taktôto sme sa „udržali“ pri kostole na tej správnej ceste. Neviem, keby som nestretol Julianku a mal manželku, ktorá nebola takto vy-

chovaná, kde by som skončil. Myslím si, že v páre to nám ide dobre. Snažíme sa dostať bližšie k Bohu. Boh nám vždy pošle niekoho, kto nám ukáže ten správny smer. Aj keď máme pochybnosti alebo utekáme, vždy je tam niekto, kto nás dobre „nastaví“.

Juliana: Mnoho z materstva som načerpala u mojej mamky. Vždy si hľadala takú prácu, a bolo to niekedy náročné, aby bola doma, aby nás čakala s teplým obedom každý deň. Nikdy sme nemali klúče na krku, vždy nás doma čakala mama. To nám dalo veľmi veľa. Rodičia nás viedli aj duchovne, sú saleziánskymi spolupracovníkmi, kráčali sme spolu. Doma sme sa veľa spolu modlili a veľa rozprávali, mali pre nás vždy čas na rozhovor. Tie nás formovali. Tú svoju mamičkovskú rolu zvládam vďaka mojej mamke. Videla som jej pekný príklad a to som chcela ťať. Asi aj žijem.

Spomíname od začiatku nejaké spoločenstvá, v kolkých funguje te? Vidno to na Vás.

Martin: V Jarovniciach to neboľo spoločenstvo, len mládežnícke stretky na fare. Potom nás jeden saleziánsky spolupracovník, pán Kolarčík, nahlásil ku saleziánom do Prešova na tzv. miešanky. Tam sme začali chodiť ako snúbenici. Postupne to prerástlo do rodinných spoločenstiev, fungujeme tam, odkedy sme sa zobraťi. Stretko máme raz za dva týždne.

Juliana: Máme malú skupinku. Tým, že sme ďaleko od Prešova, nefungujeme na tom stredisku, preto sme sa snažili byť aktívni vo farnosti. Martin je členom, vlastne všetci sme členom spoločenstva Dismas, väzenského spoločenstva. Martin sa chodieval modliť do väzníc.

Spomíname sme tu Koinóniu.

Martin: Chodíme k ním na detší festival Christiland, tiež chodievanie na Campfest do Kráľovej Lehoty.

Juliana: Veľa kurzov sme absolvovali v Maranthe, pre nás je to blízke spoločenstvo.

Martin: Teraz sme tam začali chodiť na kurz o výchove tínedžerov. Mali sme už dve stretky zo šiestich, lebo niektoré naše deti prechádzajú do tínedžerského veku, aby sme s nimi mali dobrý vzťah aj tomto náročnom období. Chodíme občas do Otcovej stodoly vo Važci, sú to mužské duchovné obnovy. Začal to farár Janko Buc, vedie to laik Martin Janus. Bol som tam raz s kamarátom, bolo to fakt silné, keď sa tam tridsať mužov modlilo, spievalo, obnovovalo si krstné sľuby. Diali sa tam veľké obrátenia, svedectvá. Ešte pre coronou sa tam prerábala stodola, chodili sme tam v lete cez víkendy, polovica sa pracovalo, polovica boli prednášky. Pre miňa je to miesto, kde dokážem duchovne načerpať. Sme sice cez víkend rozdelení, ale myslím, si, že to pomáha na ten správny smer.

Juliana: Sama tam Martina posielam. Poviem mu, už potrebuješ ísť. :) Vtedy mi Boh dá silu zvládnúť víkend bez Martinovej pomoci. Keď tam bol Martin naposledy, mala som navyše dve cudzie deti, celý víkend sme si užili, Boh sa o všetko postaral.

Martin: Vtedy vieme, že to bude dobrá akcia, keď sú predtým útoky zlého. Keď som tam išiel prvýkrát, pohádali sme sa. Bolo to zlé a potom to bolo fakt dobré. Bola to najsilnejšia duchovná obnova.

„Rohatý“ vie, kde útočiť. Útočí tam, kde sa rodí dobro.

Martin: Keď som tam mal ísť naposledy, deti v piatok dostali teplostky. Nevedel som, či nechať Julianku samu doma s detmi a ísť alebo zostať. Nakoniec som išiel, myslím, že prestali hned večer teplotovať. Zlý to skúšal.

Juliana: Je to pre nás vždy veľmi dobré. Chodíme tiež na rodiné víkendy s Lamačskými chválami, je to dvakrát v roku. Keď tam ideme, dejú sa tam veľké veci. Sú aj útoky. Trikrát sa nám stalo, že sa nám v stredu pred týmto víkendom pokazilo auto. Išli sme s detmi troma autobusmi a dvomi vlakmi do Oščadnice. Trvalo to osem hodín, ale došli sme. Bol to veľmi požehnaný čas. Raz nás zachránil Martin Novotný a požičal nám svoje auto, aby sme nemuseli ísť autobusmi.

Ked' Vás vidím v kostolíku, som Vami veľmi povzbudený, že deti sú s Vami. Keď som niekedy spomenul, že som z Vŕtaza, hovorili: máte tam veľa knazov, taká bola povest Vŕtaza. Nehovorím nostalgicky, ale vidím, že nás Vŕtaz sa tiež modernizuje. Prichádzame do stavu, že už nie je tolko detí vpredu, duchovný otec musí povedať, aby prišli na detskú sv. omšu.

Martin: Tiež sme pozerali, že vpredu nie je veľa detí, ale keď išli na „krížik“, deti idú a idú.

Prichádzajú dokonca zvonku. Trápi ma to, pretože som zažil duchovného otca Juraja. Každý piatok sme mali adoráciu, podobalo sa to adoráciám pátra Zamkovského. Na piatok sme si doma nič neplánovali, lebo bola adorácia. Bolo to čosi nádherné, bolo to silné. Teraz začíname aj my vo Vŕtaze byť moderní, je to čoraz slabšie. Mali sme ešte jedného knaza, verbistu Mirka Foriša. Predpove-



snímka: M. Magda

**dal, že tu bude prázdný kostol...
Nie je to málo, ale je to menej.**

Juliana: Žijeme ľažké časy.

Ako vnímate našich veriacich vo Vŕazze?

Martin: Prišli sme z Jarovníc. Tam ľudí ubúda, bud' zomierajú alebo sa stahujú preč. V kostole cez tyždeň sem-tam niekto sedí. Tu je veľký kostol, veľa ľudí aktívnych. Keď sa hlásia oznamy, majú stretnutia rôzne spoločenstvá. Mne to tu príde veľmi pekné, veľmi aktívna farnosť.

Takže moje obavy sú zbytočné...

Martin: Z môjho pohľadu je tu aktívna farnosť. Tešíme sa, že nie sme vo filiálke, ale vo farnosti, fakt to tu žije.

Juliana: Vnímam, že nás tu asi každý pozná, my takmer nikoho. Je to zvláštna situácia. Vždy hovorí, že na ľudoch je vidieť, ako tu fungujú spoločenstvá, aké ovoce prinášajú. Nepoznáme tu veľ-

ľudí, ale keď sme sa s niekým rozprávali, každý bol k nám láskový a milý. Všade hovoríme, že sú tu dobrí ľudia. Nevidíme tu nejakú fašošnosť alebo závisť. Zdá sa nám, že sú tu veľmi dobroprajní ľudia, s takými sa tu stretávame. Niekedy som mala pocit, že som mohla robiť čokolvek a ľudia si na nás nášli niečo zlé. Tu sa na seba ľudia pozerajú takým dobrým okom. Nehľadajú na sebe zlé, ale to dobré. Vnímame to tak, keď máme rozhovory po sv. omši.

Martin: Neboli sme zvyknutí, že nám niekto pozdraví. Ideme po dedine a Dobrý deň! Prišlo mi to, že wau!

Juliana: Mladí sa zdravia, to je v dnešnej dobe prekvapujúce a veľmi pekné.

Martin: Prihovorila sa nám úplne cudzia pani: „Jak Vy tam hore? Mace švetlo na tej drahe? Ta pytajce od Obecného úradu, naj vam

tam zrobia drahu.“

Keď som sem išiel, napadlo mi, že spomeniem pánu starostovi o svetlo.

Martin: Je to súkromné. Alebo „som Tvojej mamky kolegyňa, tak ju pozdravuj.“ Ale od koho? :) My ich nepoznáme. Preto hovorí Julianka, že nás tu každý pozná a my tu nepoznáme pomaly nikoho. Akurát bývalých kolegov z družstva, pani Betku Uličnú alebo Štefana Pribulu, Jozefa Baluchu, Máriu Lutterovú, ktorá pracovala s mojimi rodičmi. Ešte tu susedov - Eda, Lukáša, Milana. Podľa toho, kto sa nám prihovorí.

Takže ste sa tu už aklimatizovali. Budeme čakať, kedy sa pripojíte do našich spoločenstiev, čo konkrétnie donesiete, napr. nejaké spoločenstvo mamičiek, lebo tu bolo spoločenstvo Mamulienka. Deti však vyrástli a potom sa to "roztratilo".

Martin: Fungujú tu modlitby Matiek?

Je tu spoločenstvo Modlitby Matiek, spoločenstvo pátria Pia. Sú tu aj iné spoločenstvá, ktoré fungujú inde. Zamýšľate sa do budúcnosti, či žijete tu, tento čas?

Juliana: V akej oblasti myslíte? **V rodinnej.**

Martin: Žijeme prítomnosť. Máme plány dokončiť dom, záhradu a byť spolu. To je naša vizia. Byť spolu, byť s deťmi. Nejaké hospodárstvo, hydinu, máme už zajace.

Juliana: Vychovávame deti, to je projekt nadľho. Robíme kopec chýb, potrebujeme sa tomu venovať stále a veľa, aby sme sa spolu dostali do neba.

Máte nejaké motto, ktorého sa držíte?

Martin: V každom období nás osloví niečo iné. Vždy sa navzájom zdieľame. Teraz som si prečítal o niektorom svätom, alebo nejaký kazateľ niečo povedal.

Juliana: Boh je dobrý v každom čase.

Som veľmi rád, že som Vás poznal. Mal som túžbu, lebo som videl v kostole takú zdravú, pravú rodinu so všetkými deťmi od najmenšieho po najväčšieho. Nieko neberie dieťa do kostola, lebo vyrušuje. Prajem Vám, aby ste nás, víťazských farníkov, povzbudzovali. Pre mňa ste vzorom, povzbudením. Prajem Vám, aby ste aj tu doma fungovali, aby Vás deti počúvali, vyučujte ich.

Martin: Keď dostaneme takú spätnú väzbu, také zrkadlo, je to aj pre nás potvrdením, že ideme správnym smerom. Tešíme sa z toho.

Tak nám Pán Boh pomáhaj. Amen!

pripravili: A. Blizmanová a Martin Magda

Čo znamená miništirovať?

Tradícia miništrovania v našej farnosti má hlboké korene. Chlapci hned po 1. sv. prijímaní majú záujem o miništirovanie. Kedže som často s nimi pred sv. omšou, vidím ich zápal, ale aj obavu, kde ich starší miništrenti zaradia, resp. postavia. A pri tej priležitosti sa niektorí starší miništrenti nevyhnú "nadradenosťi". Je to zákonité a my, čo sme ešte boli vojakmi, vieme, o čom hovoríme. Ale ešte raz zdôrazňujem, neplatí to u všetkých! A tak vidím rôzne situácie, napríklad aj to, že starší miništrenti sú stále vo svojej pozícii vytrvalí a neposúvajú sa - "netočia" sa v službe, napríklad pri knihách, pri odnášaní bohoslužobných predmetov, pri cenganí, atď. Po dohode s naším duchovným otcom sme sa rozhodli uverejniť základné informácie o miništirovaní vrátane liturgických pravidiel, aby aj táto veľmi dôležitá služba mala svoj "poriadok".

Čo vlastne znamená miništirovať?

Slово miništirovať pochádza z latinského slova ministrare a znamená slúžiť, posluhovať. Miništovaním teda rozumieme posluhovať pri Pánonom oltári, slúžiť pri slávení eucharistickej obety, posluhovať pri vysluhovaní sviatostí i pri ostatných liturgických úkonoch a obradoch. Miništrentská služba je posvätná. Vo svätej omši prostredníctvom sviatosti Eucharistie nám Pán Ježiš dáva samého seba. Miništrent, ktorý prisluhuje pri týchto liturgických obradoch, najmä pri svätej omši, vykonáva posvätnú službu, ktorá posväcuje jeho i všetkých veriacich. Miništirovanie je teda služba rozmnožujúca Božie milosti. Má byť vzorom ostatným deťom. Naďovšetko je potrebné, aby sa nehanbil za svoju vieru, ale všade ju smelo vyznával a podľa nej žil. Toto často miništrentom pripomína aj sv. Otec Ján Pavol II. - "Milí miništrenti, budte najmä v prejave viery dôslední a správni, aby ste pri službe Bohu pri oltári dospeli na zrelych kresťanov."

Každý miništrent nech sa usiluje byť vzorom svojim kamarátom a ostatným blízkym. Nemalo by sa stať, že by používal dve tváre. Jednu zbožnú pri oltári a druhú hnevlivú či neúprimnú vonku. To by bola ošklivosť. Kto miluje Boha, miluje aj blízneho, nenadáva, neklebetí, neklame, neosočuje, nepodvádzza, nekradne, nemyslí na zlé, chráni si zdravie. Chlapec, ktorý miluje Boha, má čistý vzťah k dievčatám. Nepohŕda nimi, nevysmievá sa im, neubližuje im, ale chráni a bráni ich česť a čistotu. Má byť úctivý k starším a ponúknut im pomoc, ak treba. Napr. pri cestovaní v autobuse by sa nemalo stať, že mladý, šikovný chlapec sedí a hrá sa s mobilom a pri ňom stojí starší človek s nákupnou taškou. Lebo nežije sám, ale žije s ním Ježiš Kristus, ktorý je Cesta, Pravda a Život, ktorý je vzorom všetkým i našim mladým miništrentom.

Clovek vyjadruje svoj vzťah k Bohu nielen slovami, ale aj svojím postojom. V liturgii má všetko svoj význam. Mladý kresťan má preto poznáť symboly, úkony, postoje, gestá... Má dobre poznať "liturgickú reč". Len vtedy sa bude vedieť naplno zapojiť do oslavы Pána Boha a aspoň čiastočne zodpovedať na otázku: "Ako ti, Bože, dobre slúžiť?" Preto si postupne vysvetlíme najzákladnejšie liturgické pravidlá.

Liturgické predmety a priestor:

Kríž

Je posvätné znamenie v kresťanskej symbolike. Uctieva sa ako znamenie umučenia Ježiša Krista a jeho vykupiteľského diela. V blízkosti oltára nám kríž pripomína, že na každej svätej omši Pán Ježiš medzi nami sprítomňuje obetu na kríži. Tiež nám pripomína, ako nás má Pán Boh rád.

Oltár

Stôl, okolo ktorého sa zhromaždujeme ako vo Večeradle, kde Pán zhromaždil pri Poslednej večeri apoštolov. Je najdôležitejším miestom v kostole. Pri svätej omši prichádza k nám na oltár pod spôsobom chleba a vína živý Ježiš. Oltár zdravíme úklonom. Kňaz ho na začiatku a na konci svätej omši pobozká.

Sakristia

Je to miestnosť, kde prebieha príprava na slávenie liturgických slávností. Tu sa riešia aj iné dôležité úlohy, ktoré prináša život.

Do sakristie chodia miništanti často. Nie preto, aby sa tam bavili, "zašívali", alebo bili, ale preto, aby sa dobre pripravili na liturgickú službu. Ich úlohou je, aby sa včas obliekli do miništantských šiat a upravili sa. Hlavný miništant, cеремоніар rozdelí služby, na ktoré sa majú všetci pripraviť. Hlavne tí, čo budú čítať. Po svätej omši si starostlivo uložia svoje miništantské oblečenie, aby zostalo čisté a nepokrčené.

Ambona

Miesto, odkiaľ čítame Sväté písma. Keď čítame Bibliu, hovorí k nám sám Boh.

Sedes

Sedadlo pre kňaza. Kňaz k nemu prichádza na začiatku liturgických

slávností. Odtiaľ vedie spoločnú modlitbu. Na konci svätej omše nám z tohto miesta dáva požehnanie.

Svätostánok

Uchovávajú sa v ňom premenené hostie. Zostáva tu s nami živý Pán pod spôsobom chleba. Keď prechádzame pred svätostánkom, pozdravíme Pána poklaknutím na pravé koleno.

Večné svetlo

Znamenie Ježišovej prítomnosti vo svätostánku. Ak svetlo nesvieťi, svätostánok je prázdny.

Abakus

Malý stolík, na ktorom bývajú pripravené obetné dary - chlieb a víno. Môže tu byť odložená aj voda a kalich.

Svätenička

Menšia nádoba so svätenou vodou. Býva umiestnená pri vchode do kostola a do sakristie. Keď sa pri príchode do kostola prežehnávame, pripomíname si vlastný krst (ocistenie od hriechov).

Paškál

Veľká svieca, ktorá nám pripomína vzkrieseného Pána Ježiša. Posväcuje sa každý rok na Bielu sobotu. Je ozdobená krížom, letopočtom, prvým a posledným písmenom gréckej abecedy: alfou a omegou.

Plameň paškálu nám pripomína, že Ježiš žije, kríž, že na kríži za nás zomrel. Letopočet znamená, že Ježiš zostáva s nami po celý rok. Písmaná nám pripomínajú, že on je na začiatku i na konci všetkého.

Spovednica

Priestor, kde sa vysluhuje svätoť zmierenia. Pri krste sme doстали Boží život. Kto ho hriechom stratí, má sa zmieriť s Bohom vo sviatosti zmierenia.

Krstiteľnica

Je to miesto, kde sa udeľuje sviatosť krstu.

Liturgické úkony:

Poklaknutie

Je to vzdanie úcty Pánovi. Keď prichádzame do kostola, poklaknutím pozdravíme Pána Ježiša vo svätostánku. Poklakneme na pravé koleno, nepredkláňame sa. Ruky ostávajú zopäť (prípadne pravá je na hrudi - srdci a ľavá je spustená pozdiž tela) a neopierajú sa ani o kolená, ani o zem. Nikdy nepoklakneme za chôdze. Keď poklakneme spoločne, potom sa snažíme naraz.

Klačanie

Vyjadrujeme tým pokoru. Je prejavom klačania sa Pánu Bohu. Boh je väčší ako my. Klačíme vzpriamene a ticho, neotáčame hlavou, ruky zostávajú zopäť na srdci, päty sú spolu. Nesesíme na päťach.

Pokloná

Znamená vzdanie úcty. Poklonou zdravíme oltár ako najdôležitejšie miesto v kostole, ktoré kňaz dokonca uctieva bozkom. Skláňame sa celým telom do takej polohy, akoby sme sa chceli rukami dotknúť kolien. Poklonu robíme pomaly a úctivo.

Sedenie

Keď sedíme v kostole, znamená to, že sa nikam neponáhlame, ale máme čas pre Ježiša a chceme ho v pokoji počúvať. Nepredkláňame sa, nenaklániam sa hlavu dopredu, chrábát zostáva rovný. Nohy nenaťahujeme pred seba, ani ich nedávame pod lavicu, kolená a špičky zoštvávajú v jednej rovine. Ruky máme položené na kolenách.

Státie

Je symbolom pripravenosti, bdelosti. Kto stojí, nespí, ale je pripravený vydať sa na cestu, alebo urobiť nejakú úlohu.

Státim vyjadrujeme aj úctu voči tomu, s kým hovoríme. Státie v kostole znamená nielen pripravenosť počúvať, ale aj urobiť to, čo chce Boh. Stojíme rovno, vzpriame, neopierame sa o stenu alebo o lavicu. Päty sú spolu.

Podávanie ruky

Vyjadruje sa tým odpustenie, prialstvo, jednota. Pri svätej omši si podávame ruky pred svätým prijímaním po slovách: "Dajte si znak pokoja! - Pokoj a bratská láska, nech je medzi nami." Podávame si pravú ruku. Najprv podá ruku kňaz najbližším miništrantom, tí ju podajú zase svojim sedom. A tak to ide ďalej. Pri podávaní ruky sa pozérame rovno do očí. (Ten, kto podáva ruku, hovorí: "Pokoj s tebou." Druhý odpovedá: "I s duchom tvójim.")

Zložené ruky

Znamenajú ochotu slúžiť. Neďávame si ich za chrbát, ani nám nevisia voľne popri tele. Ak držíme zložené ruky na srdci, dávame tým najavo, že sa modlíme nielen ústami, ale aj srdcom. Dlane sú zložené k sebe, prsty smerujú hore, pravý palec je na ľavom. Takto zložené ruky vyjadrujú, že modlitba má stúpať hore k Bohu.

V minulosti sluha vyjadroval odanosť svojmu pánovi tak, že si kľakol a takto zložené ruky dal do rúk svojho pána. Tým ho uznával za svojho pána. Toto gesto vyjadruje, že naším pánom je Boh.

Rozopäte ruky

Rozopäte ruky kňaza pri modlitbe všetkým pripomínajú, že Boh nás pozýva k sebe. Keď máme niekoho radi a chceme mu ísť naproti, natiahneme k nemu ruky.

Tiež nám pripomínajú ruky Pána Ježiša na kríži - ak chceme byť podobní Pánovi, máme byť ochotní



ilustračná snímka: M. Magda

pre neho niečo obetovať.

Bohoslužobné predmety:

Kalich

Je zhodený z ušlachtilých materiálov, najčastejšie je pozlátený.

Kalichová paténa

Prikryva sa ťou kalich a dáva sa na ňu veľká hostia.

Purifikatórium

Ručník na utieranie kalicha a patény. Má vyšitý krížik.

Pala

Štvorec z pevnej látky, potiahnutý ozdobnou látkou. Kladie sa na kalich (chráni pred padnutím nečistoty do kalicha).

Korporál

Štvorec z bieleho plátna. Na rozprestretý korporál sa kladie kalich, miska s hostiam, cibórium alebo monstrancia. Rozkladá sa v strede oltára krížikom k sebe.

Miska na hostie

Vkladá sa do nej chlieb, ktorý sa vo svätej omši premení na Krisťovo telo.

Paténa k svätému prijímaniu

Plochá tŕska. Má zabrániť prípadnému pádu hostie na zem.

Ampulky (konvičky)

Sklenené alebo kovové nádoby na víno alebo vodu. Niekedy majú označenie: V = víno, A = voda (z latinského slova aqua, čo znamená voda).

ná voda).

Lavabo

Ručník na utieranie rúk kňaza po umytí. Väčšinou sa kladie na ampulky. Má vyšité "L".

Kadidelnica

Kovová nádobka na uhlie, do ktorej sa sype kadidlo. Visí na "reťaziach" a používa sa pri slávnostných svätých omšíach a požehnaniach.

Lodka

Kovová nádobka s lyžičkou na kadidlo (tymián).

Aspergil

Nádobka na svätenú vodu s kropáčom, ktorým sa kropí ľud, alebo sa používa pri iných požehnaniach.

Cibórium

Veľký kalich s viečkom. Uchovávajú sa v ňom premenené hostie vo svätostánku.

Cibóriové vélum

Ozdobná prikryvka, ktorou sa môže prikryť cibórium.

Monstrancia

Umelecky zhodená a pozlátená schránka, do ktorej sa vkladá veľká premenená hostia. Používa sa na vystavenie Sviatosti Oltárnej k poklone a pri sviatostnom požehnaní.

Krstiteľnica

Je to miesto, kde sa udeľuje sviatosť krstu.

Kto je vlastníkom cirkevného majetku

Správcovia cirkevných dober sa nezriedka správajú, ako keby boli ich vlastníkmi. Cirkevný právnik Ján Duda vysvetluje, kto je vlastníkom cirkevného majetku a prečo je potrebná zmena zmýšľania aj u farníkov.

2. časť

Nedávne závery synodálneho procesu na Slovensku poukázali v nelichotivom svetle aj na oblast ekonomických farských rád. S profesorom cirkevného práva a farárom v obci Dlhá nad Oravou Jánom Dudom sme sa rozprávali o téme cirkevného majetku v širšom kontexte.

V rozhovore napríklad vysvetluje, že keď sa po roku 1989 niektoré cirkevné majetky vrátili biskupstvám a farnostiam, ich správcovia sa pri ich hospodárení správali, ako keby išlo o benefícium, hoci cirkevná legislatíva sa v roku 1983 zmenila – prestal systém benefícii a nastúpil systém personálny.

Majú farníci vnímať, že kňaz rozhoduje o ich spoločnom majetku, ktorý je cirkevným majetkom?

Farár – ale pozor, nie každý kňaz je farárom – zastupuje farnosť vo všetkých právnych záležitostiach a cirkevné majetky farnosti má spravovať v súlade s platnými predpismi kánonického práva (kán. 532), ale aj platnými predpismi Slovenskej republiky (čl. 3 odsek 4 Základnej zmluvy medzi SR a Svätou stolicou z roku 2000).

Podobne je to aj s cirkevným majetkom diecézy, kde diecézny biskup zastupuje diecézu ako právnickú osobu vo všetkých právnych záležitostiach (kán. 393).

„Vraciame sa čoraz viac do situácie spred roka 1949. Možno zaniknú farnosti, ktoré si nedokážu farára ekonomicky udržať.“

Z toho, čo tu bolo uvedené, by niekto mohol vyvodíť záver, že farníci alebo diecézania aj tak nemôžu nič v majetkovej oblasti farnosti ovplyvniť. Platné kánonické právo obsahuje presné záruky, aby sa správa cirkevného majetku nekonala podľa svojvôle farára či diecézneho biskupa. Tieto záruky sú tak „zdola“, ako aj „zhora“.

Zárukou zdola sú ekonomické rady farnosti, ktoré sú zo zákona povinné a zárukou zhora je „dohľad diecézneho biskupa“ podľa noriem práva. Tak je to aj na úrovni diecézy, kde záruky zdola sú dve inštitúcie: ekonomická rada diecézy a kolégium konzultorov. Zárukou zhora je zase dohľad Apoštolského stolca nad hospodárením cirkevného majetku biskupstva. Ale niekedy sa stáva, že nad správou cirkevného majetku sa tiahne tieň minulosti.

Ako to bolo v minulosti?

Do roku 1983 platil vo veci vlastníctva cirkevného majetku systém benefícii. Prakticky to znamená, že aby diecézny biskup zriadil nejakú farnosť, museli budúci farníci alebo niekto iný (napríklad zemepán) postaviť kostol, faru, hospodárske budovy a zložiť aj určitú biskupom určenú finančnú základinu ako živobytie pre farára.

Majetok však nepatril ani farárovi, ani biskupstvu, ale „právnickou osobou“, ktorá to vlastnila, bolo „farské benefícium“ a výnosy z benefícia patrili farárovi ako živobytie.

Podobne to bolo aj pri zriadení biskupstva. Keď cisárovna Mária Terézia zriadila banskobystrické, spišské a rožňavské biskupstvo v roku 1776, každému biskupstvu pridelila primeraný majetok ako „biskupské benefícium“ na živobytie a pastoračné pôsobenie biskupa.

Výnosy z farského alebo biskupského benefícia patrili nositeľovi cirkevného úradu, čiže farárovi a biskupovi. Systém benefícii sa na Slovensku „rozspal“ zákonom o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženskej spoločnosti v roku 1949, keď štát cirkevné majetky znárodnil a začal cirkvám vyplácať určité mzdy.

Keď sa po roku 1989 niektoré cirkevné majetky vrátili biskupstvám a farnostiam alebo iným cirkevným subjektom, ich správcovia sa pri ich hospodárení správali, ako keby išlo o benefícium, hoci cirkevná legislatíva sa v roku 1983 zmenila: prestal systém benefícii a nastúpil systém personálny.

Spomínané garancie kontroly „zhora“ i „zdola“ sa presadzujú často nelahko a „správcovia“ cirkevných dober sa nezriedka správajú, ako keby boli ich vlastníkmi. Premeniť zmýšľanie ľudí niekedy trvá generácie.

Ale je potrebná zmena zmýšľania aj u farníkov a diecézanov. Niektorí si stále myslia, že „cirkevný majetok“ patrí cirkvi a že ich sa to netýka. Bývalý brnenský biskup Církle v čase, keď v Českej republike vrátili cirkvi majetok, na otázku, či preto nedošlo k sporom medzi biskupmi, povedal: „To viete, kde je majetok a peniaze, tam je aj isté napätie.“

Aj keď zriadenie hospodárskych rád vo farnosti je povinné, jej odporúčania sú pre farára iba poradenstvom, nie povinnosťou. Aká je vaša skúsenosť a akú prax vnímate u svojich kolegov farárov?

V kontexte vyššie povedaného, ak teda viem, že „zastupujem farnosť vo všetkých právnych záležitostach vrátane majetkových“ (kán. 532) a tu podciarkujem, že „iba zastupujem farnosť“ a vlastníkom cirkevného majetku nie som ja, ale „komunita veriacich farnosti“, tak je logické, že rozhodnutia svojej hospodárskej rady musím brať vážne.

Keď sa zriadovala hospodárska rada v mojej farnosti, verejne som povedal, že nikdy nebudem konať v rozpore s jej rozhodnutím. V čom potrebuje farár od svojej hospodárskej rady súhlas a v čom iba odporúčanie či mienku, stanovuje Štatút hospodárskej rady. A ten často býva naklonený viac farárovi. Avšak z logiky veci vyplýva, že ak farár „zastupuje farnosť“, nemôže konať svovoľne. Svovoľne môže konať iba vtedy, ak ide o jeho osobný majetok, nie ak ide o majetok farnosti.

cirkevný právnik prof. Ján Duda



snímky: M. Magda

Kecharitomene

8. Zmierenie Boha s človekom

Aby sme však lepšie pochopili, kým je Nepoškvrenené počatie, pozorne počúvajme mariánskych mystikov, lebo tu má každé slovo svoj význam a zmysel. Hovoria, že Nepoškvrenené počatie je zmierenie Boha s človekom, ktoré Boh uskutočnil prostredníctvom Márie a v Márii pre Ježiša, Bohočloveka, v jeho matke i svojej matke pre človeka, pre každého z nás. Boh stvoril Ženu, ktorá dokáže porodiť Boha – je to ohromné tajomstvo tajomstiev! Nepoškvrenené počatie je Otec, Syn a Duch Svätý v Márii, ktorý šliape hlavu hada. Ježiš a každý kresťan je potomok Nepoškvreneného počatia. Pravda mliaždi hlavu hada.

Satan sa hrozne bojí pravdy o Nepoškvrenenom počatí, lebo toto tajomstvo ho bude drvíť po celú večnosť. Človek by nemohol nájsť silu a moc Boha v jeho zjavení, preto sa Boh skryl v Márii. Boh je skrytý Boh, ktorý túži, aby sme ho z celého srdca, zo všetkých síl a z celej duše hľadali. Aby nás neprekvapil svojou mocou a majestátom, skrýva sa v najkrajšom raji, aký si stvoril – v Márii, nekonečnej radosti, ktorá sa skláňa nad každým z nás, aby sme sa už Boha nebáli. Najväčší hriešnici sa prestanú báť, keď dostanú Boha z rúk Márie, ktorá je jemnou, najkrajšou, najčistejšou a najpríjemnejšou ľudskou bytosťou, aká kedy chodila po zemi. Boha z jej rúk dostanú tí, ktorí majú problém uveriť, že ich Boh miluje, a oni sa Boha boja a majú pocit, že Boh ich nemôže milovať. Čiže tí, ktorí sú povolaní do prehlbovania svojho života v tajomstve Nepoškvreneného počatia.

Celá Mária je pohľadom, úsmevom, sluchom, dlaňami, slovami i radostou Boha, ktorý sa v nej ukrýva. Je jeho nehou. Je jeho jemnosťou, jeho odpustením, jeho vykúpením. Ona je tá, cez ktorú prichádza na svet. Jeho láska voči tebe i voči mne, pre každého z nás získava formu Nepoškvreneného počatia. Nebeský Otec sa usiluje obnoviť priateľstvo so sebou v Žene a v jej potomstve.

Božia misia šliape hlavu hadovi, stále trvá a Boh od samého jej začiatku nerozdelenie Ženu a jej potomstvo. V ich zjednotenej misii treba vidieť nekonečné Božie milosrdenstvo. Vŕťazstvo nad Zlým na kríži sa dovršilo v Kristovi – prvorodenom potomkovi Ženy. No táto misia trvá ďalej! Bude prebiehať až do parúzie prostredníctvom Ženy a jej potomstva a bude sa diať v každom kresťanovi.

Anjeli sa vzbúrili nielen proti Bohu, ale aj proti Bohu v Márii. Duch Svätý nám čoraz viac odhaluje tajomstvo Nepoškvreneného počatia, lebo posledné časy budú triumfom Nepoškvreneného počatia, čiže posledného šliapania moci Satana zo strany Otca, Syna i Ducha Svätého, ktorý prichádza v Márii. Všimnite si, že plnosť časov, o ktorej čítame vo Svätom písme sa začína od Máriinho fiat: „Súhlasím, nech sa tak stane“. Jej fiat je zároveň začiatkom nového potomstva, predpovedaného už v knihe Exodus ako toho, ktoré zničí Satan. Máriiný fiat sa v jej lone „počala“ Cirkev. Ježiš prišiel v Márii a skrze Máriu a tak isto bude pri jeho druhom príchode na konci čias. Uskutoční sa to cez Máriu a v Márii, v tajomstve Nepoškvreneného počatia.

Otec Dominik Chmielewski kedysi počul jednu z najkrajších syntéz, ktoré sú zhrnutím tajomstva Nepoškvreneného počatia. „Boh stvoril Máriu, aby jej zveril Syna; Syn, aby sa mohol z nej narodiť, Duch Svätý, aby v nej bol pre Cirkev.“ Preto je našou úlohou bývať v Márii, prebývať v nej – v jej srdci, v jej lone a v jej náručí. Máme v nej bývať tak, ako v nej pre nás býva Otec, Syn i Duch Svätý. Vlastne ona ti otvára náruč a najkrajším spôsobom ti ukazuje Otca i Syna i Ducha Svätého. Ak si v nej, žiješ v nej, hoci každý z nás je stvorený podľa vzoru svätyne a každý z nás je príbytkom Najsvätejšej Trojice od chvíle krstu. Od tohto momentu v tebe žije Najsvätejšia Trojica nadprirodzeným spôsobom. Od tejto chvíle doslova žiješ v moci Nepoškvreneného počatia, čiže už iniciuješ zničenie Satana vo svojom živote. Kedž žiješ v Márii a v tebe Najsvätejšia Trojica, žiješ tajomstvom Nepoškvreneného počatia.

Našou úlohou je neustále si to predstavovať, prežívať to, uvedomiť si úžasné tajomstvo a uveriť v neho. Si v Márii a v tebe žije Najsvätejšia Trojica. Nik nikomu neprekáža. Mária nestojí medzi tebou a Bohom – ty v nej, spolu s ňou, skrze ňu kontempluješ Najsvätejšiu Trojicu, ktorá je v tebe. Tu naozaj nik nikomu nestojí v ceste a nik nikoho nezatieňuje. Všetko je to priezračne jednoduché a jasné.

Ahoj, deti!

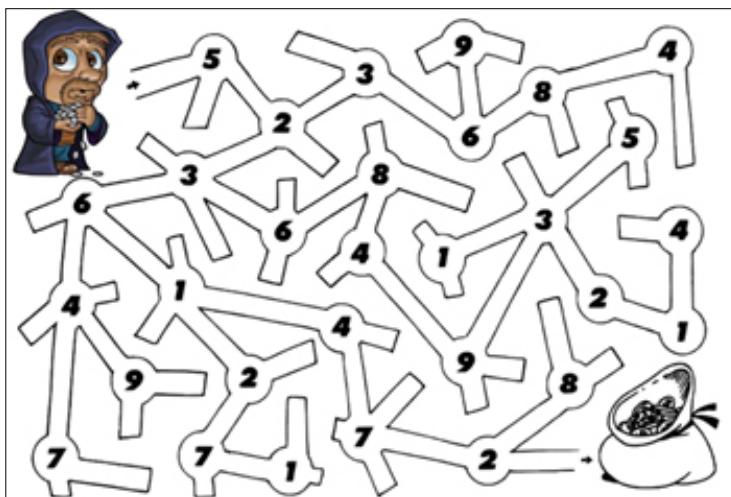
Dnes je už 3. pôstna nedel'a, ktorou sa nám končia jarné prázdniny a po týždni príjemného, verím, že aj zábavného voľna ste dostatočne oddýchnutí. Pôstne obdobie je jedným z tých, kedy sa môžeme viac stísiť. Je to čas, kedy pri rozhovore s Bohom mu môžeme viac načúvať. Čochvíľa sa začne jar a zubaté slniečko nám opäť bude robiť radosť a hlaď naše líčka.

Sväтика mesiaca – sv. Matilda (14. 3.)

Manžel sv. Matildy bol prchkej povahy, ale vďaka nej sa stal milším, spravodlivým a snažil sa veci riešiť v pokoji. Napriek vysokému spoločenskému postaveniu bola Matilda pokorná a k tomu viedla aj svoje deti. Keď zomrel jej manžel, ktorý bol kráľom, ich deti Oto a Henrich sa začali hádať, kto prevezme kráľovskú korunu. Keď ich Matilda s pláčom napomínala, že všetko je len pozemská sláva a sama si namiesto nádherných rúch obliekla vrecovinu. Utiahla sa do svojich izieb a modlila sa. Synovia sa však nad'alej hádali. Matilda o niečo viac podporovala Henricha, ale za kráľa zvolili Otu. Matilda rada rozdávala chudobným, no dvoranom sa to nepáčilo a ohovárali ju pred kráľom. Oto klebetám uveril a matku zbavil všetkého dôchodku. Chcel ju umiestniť v kláštore. Po čase si uvedomil svoje nepekné chovanie a zavolal matku späť. Matilda teda znova nažívala v láske a pokoji. S pomocou a podporou Ota potom založila viacero kláštorov, v ktorých žilo veľa mníšok. Postavila kostoly, školy, ústavy pre chudobných a chorých, ktorých sama ošetrovala.

Zvestovanie Pána (25. 3.)

V tento deň si pripomíname ako k Panne Márii prišiel anjel a oznámil jej, že sa stane matkou dlho očakávaného Vykupiteľa. Mária s Božím plánom súhlasila, zostúpil na ňu Duch Svätý a ona počala. Od tohto dňa je do Vianoc ešte 9 mesiacov.



Judáš, ktorý bol veľmi dobrým priateľom Ježiša, pre svoju chamecovlosť mať veľa peňazí, zradil Ježiša a vydal ho vojakom.

ÚLOHA 1: Sleduj cestu, spočítaj čísla a zisti, kolko strieborných dostal Judáš za zradu Ježiša.

Dar mûdrosti je jedným z darov Ducha Svätého a sova je symbolom mûdrosti.

ÚLOHA 2: Najdi dve rovnaké sovy.

VEĽKONOČNÁ SV. SPOVEď 2023

Pondelok 27. 3.	Široké	16:00 – 18:00
Utorok 28. 3.	Vítaz	16:00 – 18:00
Streda 29. 3.	Ovčie	16:00 – 18:00
	Široké	16:00 – 18:00
Štvrtok 30. 3.	Ovčie	16:00 – 18:00
Piatok 31. 3.	Vítaz	10:00 – 12:00 15:00 – 18:00
Sobota 1. 4.	Široké	9:00 – 11:30 14:00 – 16:00
Nedeľa 2. 4.	Bertotovce Hendrichovce Fričovce	14:00 – 15:30 15:30 – 16:30 16:30 – 18:00

ÚVODNÉ MOTTO:

*Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.
Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva.
Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijmú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.*

Ako nepadnúť do starých hriechov?

Čo máme robiť, aby sme sa vyhli pádu do starých hriechov? Akí sме boli kedysi horliví! Možno boli v našom živote celé obdobia, ba aj mesiace, keď sme mohli s pokojným svedomím povedať, že sme sa vedome nedopustili nijakého hriechu, klamstva ani ohovárania. Neskôr sa však naša dobrá vôľa začala postupne oslabovať a v duši nám opäť zavládol smútok.

Prečo sa to stalo? Prvou príčinou pádu do starých hriechov je snaha sa ospravedlňovať! Možno sme neraz povedali: „No, v tejto situácii som nemohol konať inak...“ Vyspovedal si sa, pretože naozaj išlo o hriech a urážku Boha, ale neurobil si to s hlbokým presvedčením a s lútosťou, ale ľahostajne. Možno si niekoho ohovoril a potom si si navrával, že to bola „pravda“. Niekoľko razy je ľahšie rozlísť, či išlo o dobro druhého, alebo o obyčajnú kritiku. Takéto ospravedlňovanie nás však v skutočnosti hlboko demoralizuje. Potom je čoraz ľahšie páchať podobné hriechy, ktoré nás vzdáľujú od Ježiša a vytvárajú prekážku medzi nami a ním.

Samozrejme, že je rozdiel medzi smrtelným a všedným hriechom. Smrtelný hriech je ako cesta nie k Pánovi, ale opačným smerom. Všedný hriech nie je cestou opačným smerom, ale odbočením z priamej cesty za Pánom. Je teda odbočením z priamej cesty k Bohu a chvíľkovým hľadáním iného ciela – v stvorení. Najlepšie je vrátiť sa na priamu cestu, čo sa však nezaobíde bez toho, aby sme na to vynaložili čas, sily a námahu...

Ako máme začať? Predovšetkým treba užať svoju nemohúcnosť a to, že sami svojimi silami sa nedokážeme polepšiť. Taktôž sa prehľbuje pokora, vďaka ktorej priznávam svoju ne-

mohúcnosť a začnem pokorne prosiť. Zistujem, že milosť nemusím dostať a keď ju po mnohých prosbách dostanem, pochopím, že s ňou musím väčšmi spolupracovať. Vďaka tomu ľahšie kráčam za milostou.

Ak chceme dokonale milovať Boha, nestačí sa iba vyhýbať vedomým všedným hriechom, ale aj tomu, čo by sme mohli nazvať „polohriechom“. Ako príklad uvedme vyhovávanie sa, ktoré ešte nie je klamstvom. Nejde teda o vyzradenie tajomstva inému človeku, ktorý na to nemá právo, ale vyhovávanie sa pomocou polopravdy, keď nás niekto o niečo prosí. Takéto výhovorky sú ovočím pohodlnosti, strachu, že nás iní budú využívať, ako aj obavy, že budem musieť urobiť alebo dať trochu viac. Takýto strach nás strháva do nevernosti, do polohriechu. Ľahko povedať, nakolko ide o vedomé konanie a nakolko o túžbu brániť sa, čiže v konečnom dôsledku o sebecvto.

Čo nás z toho môže osloboodiť? Iba Božia milosť. A preto je potrebné prosiť o svetlo, o ostré, jasné Božie svetlo, v ktorom sa už nedá skryť, ktoré zabráni človeku klamať seba samého. Musíme bdelo čakať, kým nás sám Boh nepozdvihne, pretože svojimi silami to nedokážeme. Pán, Boh, nás vypočuje vtedy, keď sa nám zhnuší aktuálny stav nášho ducha a nebudeme sa k nemu chcieť za žiadnu cenu vrátiť...

Okrem vedomého myslenia alebo „nemyslenia“ môžu byť v človeku aj skryté ambície, vlastné plány, ašpirácie, a to aj duchovné. Tohto všetkého sa treba zrieť a súhlasit s tým, že Boh nás bude používať ako náradie, pričom z nás neurobí dokonalé náradie. Náradie je dokonalé vtedy, keď je pevné a teda sa ľahko neo-



**rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák**

potrebuje. My však musíme súhlasiť s tým, že Pán nás neurobí odolnejšími a pevnejšími, ale že vždy zostaneme nedokonalými nástrojmi, ktoré sa nechajú pri práci opotrebovať. Toto „opotrebovanie“ nie je prijemné, ale môže byť formou obety, ktorú Boh pre nás vybral...

Majme teda túžbu byť vo vzťahu s Bohom ako čoraz menšie deti a osláviť ho ešte lepšie ako doposiaľ.

„Pane, Bože, pomôž mi uveriť, že plne nechápem, čo je moja povinnosť a moje šťastie. Napriek tomu ďa však chcem uznať za svojho najlepšieho Otca, ktorý vo mne vidí malé, bezradné dieťa s veľmi obmedzeným rozumom. Zato ten kúsok rozumu, ktorý mám, Ti chcem úplne odovzdať. Tak isto uznávam, že aj moja vôľa je slabá ako vôľa dieťaťa. Sám nedokážem urobiť nič, ani sa ničoho zrieknuť. Preto Ti chcem odovzdať svoju slabučkú vôľu. Bojím sa súce pomyslieť, čo by to mohlo pre mňa znamenať a preto myslím radšej na to, že si nekonečne dobrý. Dovoľujem Ti, aby si usmerňoval a menil moju vôľu tak, aby ďa poslúchala a podriadiala sa Ti. Nebeský Otče, odovzdávam Ti svoje najvyššie schopnosti, ktoré si mi dal: rozum, vôľu aj celú svoju bytosť. Urob so mnou, čo chceš.“

Trampoty v manželstve

170. Žiť manželskú lásku v pokore

Pokora je základ jednoty a nezištejnej lásky v manželstve, v rodine a medzi ľuďmi vo všeobecnosti. Bez pokory niet autentickej lásky, pretože láska je pokorná. Byť pokorným znamená žiť v pravde a uvedomovať si, že všetko dobré pochádza od Boha. Rodičia sa musia každý deň učiť žiť v pokore. Prostredníctvom vyučovania naboženstva a konkrétnego príkladu môžu svoje deti vychovávať v pokore a ukázať im jej význam v osobnom a rodinnom živote.

Najúčinnejší spôsob vyučovania detí pokore je rodičovský príklad. Deti strácajú pocit istoty, keď sa rodičia hádajú a žijú v neporozumení. Trápia sa, ak sa ich rodičia nedokážu rýchlo zmieriť. Vzájomná láska rodičov, ktorá sa okrem iného prejavuje odpúšťaním prehreškov a zmierením, zohráva pri výchove detí rozhodujúcu úlohu. Materiálne zabezpečenie nie je až také dôležité.

Ak rodičia žijú v stave milosti posväčujúcej, prijímajú sviatosťi, modlia sa a prejavujú si vzájomného úcta a lásku, budú schopní navzájom si odpúšťať a prekonávať nedorozumenia a konflikty. Deti, ktoré majú takýchto rodičov, sú šťastné. Vzájomná manželská láska, ktorá sprítomňuje Božiu lásku, je najväčší poklad, aký rodičia môžu svojim deťom dať. Postoj mamby a otca, ktorí si navzájom prejavujú odpúšťajúcu, trpežlivú a dobrovitú lásku, ktorá „nezávidí, nevypína sa, nevystavuje sa, nie je nehanebná,

nie je sebecká, nerozčuluje sa, nemyslí na zlé“, pomáha deťom dozrievať v láske, v odpustení a v premáhaní zla dobrom.

Pre pýchu partnera často dochádza k hádkam a k vzájomnému zraňovaniu. Zabúda sa na Kristovu prítomnosť v manželstve. Často dochádza k problémom, ak sa zanedbáva manželský dialóg. V manželskej nemožnosti je potrebné postaviť sa v pravde pred Kristom a Pannou Máriu a odovzdať im všetky problémy. Vďaka Božiemu zásahu sa emócie upokoja a konflikty sa postupne prekonajú. Hmatelné možno zakúsiť, že odpúšťaním sa otvoria dvere srdca láske Krista, ktorý je prítomný vo sviatosti manželstva. Schopnosť bezpodmienečne odpúšťať je konkrétnym prejavom pokory. Práve pokora nás totiž robí schopnými milovať jeden druhého.

Dokonalým príkladom pokory je Ježiš, Panna Mária a svätý Jozef. Rodičia majú vychovávať deti k postoji pokory. Príležitosť k tomu je neúrekom: problémy v škole, neposlušnosť, zanedbávanie modlitby, zbabelosť v situáciách, ktoré si vyžadujú morálnu silu, sklon klamať či nevhodné správanie k súrodencom. Deťom treba vysvetliť, že všetky ľažkosti, ktoré nás v živote stretájú, sú pre nás výzvou odovzdať ich pri modlitbe Ježišovi a Panne Márii a vyprosovať si ich pomoc. Vedľa Ježiša nemôžeme urobiť nič dobré.

Ak má dieťa napríklad skлон vy-

výšovať sa pre úspechy v škole, iná slabosť (napríklad neúspech v plávaní) prirodzeným spôsobom jeho nezdravú tendenciu kompenzuje. Deti (a nielen ony!) neprijímajú svoje slabosti, pretože každé z nich chce byť najlepšie. Slabosť alebo zjavný nedostatok talentu v nejakej oblasti vezmime ako príležitosť vysvetliť dieťaťu, že Boh a aj my, rodičia, ho milujeme bez podmienok. Rôzne neúspechy nás pozývajú modliť sa a vnímať potreby a problémy iných.

Boh chce, aby sme si povinnosti plnili čo najlepšie, pretože takto uskutočňujeme Boží plán a plníme Božiu vôľu. Deťom nemožno tolerovať lenivosť a zanedbávanie učenia. Musia vedieť, že plnením svojich povinností plnia vôľu Boha. Dieťa treba naučiť, čo Boh od neho chce v danej chvíli. Všetko musí byť podriadené láske k Bohu a blížnym. Ak sa dieťa napríklad učí a vznikne nevyhnutná potreba pomôcť rodičom alebo súrodencom, má prerušiť štúdium a pomôcť.

Dieťa, ktoré má zlé známky, treba povzbudiť k učeniu a vzbudit v ňom nádej, že môže mať lepšie výsledky, ak sa bude svedomito pripravovať a vyzbrojiť sa trpežlivosťou. Zároveň mu treba vysvetliť, že Boh mu pomôže, ak ho poprosí o pomoc. Deti treba povzbudzovať k práci aj k modlitbe. Dieťaťu, ktoré má dobré výsledky, treba pripomenúť, aby úspechy pripisovalo Bohu a nie len sebe. Dieťa má vedieť, že

všetky schopnosti sú Božím darom, ktorý sme dostali na to, aby sme konali dobro. Rozhodne treba zakročiť proti detskej tendencii chváliť sa oblečením, typom mobilu, vecami alebo ockovým autom. Je to egoistické vyvyšovanie sa nad iných. Dieťa tento postoj prekoná, ak uvidí, že ani jeho rodičia netúžia po úspechu za každú cenu, ale snažia sa prehliubiť svoj duchovný život a namiesto zhromažďovania majetku pomáhajú chudobným. Rodi-

čia majú dieťa upozorniť na prejavy jeho pýchy a egoizmu v konkrétnych situáciách.

Pri spoločnom čítaní Biblie treba dieťaťu ukázať pokorné aj pyšné postavy. Povinnosťou rodičov je bdiť nad tým, aké filmy ich deti pozerajú a ako používajú internet. Zo všetkých strán sa na nás valí ideológia úspechu, ktorá sa chvíľami podobá na „zákon džungle“. V živote nie je dôležitejší úspech, ale zreľý charakter, dozrievanie v láske, získavanie

vedomostí, umenie seba ovládania a pokory, v ktorom niet miesta pre egoizmus a pýchu. Naším vzorom je Ježiš, pravý Boh, ktorý pre našu spásu „zrieckol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka“ (Flp 2,7). Ježiš nás vyzýva: „Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu“ (Mt 11,29).

Stalo sa

- **22. 2. - Popolcovou stredou sme začali 40-dňové pôstne obdobie; v tento deň bol prísny pôst a zdržiavanie sa mäsiteho pokrmu, bol to deň pokánia v celej katolíckej Cirkvi**
- 24. 2. v piatok začali krížové cesty v pôstnom období: v Ovčí o 16.30 a vo Vŕtaze o 18.00, po nich sú sv. omše, krížové cesty v nedelu sú v Ovčí o 13.30 a vo Vŕtaze o 14.30
- **26. 2. v nedelu bola po sv. omšiach jarná zbierka na charitu**
- 10. 3. v piatok sme začali deviatnik k sv. Jozefovi, ženíchovi Panny Márie

Stane sa

- **18. 3. v sobotu po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia**
- 18. 3. bude spoločná krstná náuka na farskom úrade
- **26. 3. - v noci z 25. na 26. marca sa bude meniť čas: o 02.00 hodine stredoeurópskeho času budeme posúvať hodiny na 03.00 hodinu letného času**
- 2. 4. na Palmovú nedelu pri druhej sv. omši o 10.30 sa stretneme pri kostole sv. Ondreja, kde bude požehnanie ratolestí, ktoré ponesieme v rukách a takto v sprievode pôjdeme do kostola sv. Jozefa, kde začne slávnostná sv. omša; táto procesia nám má pripomenúť Pánov vstup do Jeruzalema na osliatku, kde podstúpi umučenie
- **6. 4. vo Štvrtok Svätého týždňa o 9:30 bude v katedrále sv. Alžbety v Košiciach omša svätenia olejom, pri ktorej bude posvätená krizma a bude požehnaný olej katechumenov a olej chorých; tento deň je aj dňom spoločenstva kníazov so svojím diecéznym biskupom**
- 7. 4 v Piatok utrpenia Pána bude krížová cesta doobeda; vo Vŕtaze sa začne o 11.00 pred kostolom sv. Ondreja, v Ovčí sa začne krížová cesta o 12.30 v kostole; v prípade nepriaznivého počasia budú krížové cesty v kostole
- **7. 4. v Piatok utrpenia Pána sa začne Deviatnik pred sviatkrom Božieho milosrdenstva, pomodlime sa ho v kostole pred obradmi; v tento deň je prísny pôst**
- 8. 4. v Sviatú sobotu bude požehnávanie jedál vo Vŕtaze o 16.00 a v Ovčí o 16.30
- **9. 4. slávime najväčší kresťanský sviatok - velkonočnú nedelu Pánovho zmŕtvychvstania**
- 16. 4. v Druhú velkonočnú nedelu - v Nedelu Božieho milosrdenstva sa o 15.00 vo farskom kostole pomodlime slávnostne korunku k Božiemu milosrdenstvu v hodine milosrdenstva; v tento sviatok bude po svätých omšiach požehnanie obrazov Božieho milosrdenstva

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz	Ovčie
13. 3.	Pondelok	18:00 85: Tomáš Juhás a za jeho rodinu	
14. 3.	Utorok	18:00 za ZBP rodín prístrešia „Ku Širokému“	
15. 3.	Streda		17:00 za ZBP Petra a Márie a ich rodiny
16. 3.	Štvrtok	7:00 † Jozef Galdun	
17. 3.	Piatok	18:00 † Regína, Albert, Milan a Mária	17:00 † Ján a Mária, Ondrej a Viktória Kočíkovci
18. 3.	Sobota	7:00 70: Anna a za jej rodinu	
19. 3.	4. pôstna nedela - A	7:30 † Jozef ml. a Jozef st. Vardžíkovci	9:00 † don Jozef Kočík, kňaz
		10:30 za farnosť	
20. 3.	Sv. Jozefa	18:00 za ZBP Bohuznámej osoby	17:00 za ZBP Gabriely Baranovej
21. 3.	Utorok	18:00 † Ondrej, Mária a Ondrej	
22. 3.	Streda		17:00 † Helena, Mária a Ján Čigarský
23. 3.	Štvrtok	7:00 † Žofia, Ladislav a Terézia	
24. 3.	Piatok	18:00 † Ondrej, Anna a Peter Čechovci	
25. 3.	Zvestovanie Pána	10:30 † Mária a Albert Blizmanovci	9:00 † Valent, Barbora a Róbert
26. 3.	5. pôstna nedela - A	7:30 za farnosť	9:00 za ZBP Cyrila Balogu a jeho rodiny
		10:30 70: Marián Ungvárský	
27. 3.	Pondelok	18:00 65: Ján Jenča	
28. 3.	Utorok	18:00 † Bernard Bednár	
29. 3.	Streda		18:00 † Anna a Mária
30. 3.	Štvrtok	7:00 † Pavol a Terézia	18:00 † Jozef, Agnesa a Marta Baranovci
31. 3.	Piatok	18:00 † Leonard, Alžbeta, Valent, Žofia, Adela a Jozefína	
1. 4.	Sobota	7:00 za živých a mŕtvyh členov RB	
2. 4.	Nedela utrpenia Pána - A	7:30 za farnosť	9:00 † Jozef, Helena a Anton
		10:30 † Jozef, Veronika a Jozef	
3. 4.	Pondelok	18:00 vlastný úmysel	
4. 4.	Utorok	18:00 † Mária a Ľudovít Zeleňákovci	
5. 4.	Streda		18:00 za ZBP Róberta Uličného st. a jeho rodiny
6. 4.	Štvrtok sv. týždňa	18:30 za ZBP Lucie Kundrikovej	17:00 za živých a mŕtvyh členov RB
7. 4.	Piatok utrpenia Pána	15:00 —	17:00 —
8. 4.	Sväta sobota	20:00 na vlastný úmysel	20:00 vlastný úmysel
9. 4.	Nedela Pánovho zmŕtvychvstania	7:30 za ZBP Bohuznámej osoby a jej rodiny	9:00 za ZBP rodín prístrešia „V kostole“
		10:30 za farnosť	
10. 4.	Velkonočný pondelok	7:30 na úmysel ordinára	9:00 † Anton Baloga (výročná)
		10:30 za ZBP Bohuznámej osoby	
11. 4.	Utorok	18:00 † Barbora, Valent a Margita Jenčovci	
12. 4.	Streda		18:00 za ZBP rodiny Jozefa Hudáka
13. 4.	Štvrtok	18:00 za ZBP rodiny Novotnej (630)	
14. 4.	Piatok	18:00 † Ján a Helena Štofilovci	17:00 † Ján a Justína Pribulovci
15. 4.	Sobota	7:00 za ZBP rodín prístrešia „Vyšný konec“	
16. 4.	2. velkonočná nedela - A	7:30 za farnosť	9:00 † Viera, Helena a Jozef Hudákovci
		10:30 za ZBP rodiny Baluchovej, Lörincovej a Paprčkovej	
17. 4.	Pondelok		
18. 4.	Utorok	18:00 za ZBP Beáty	
19. 4.	Streda		18:00 † Valent, Mária a Mária Balogovci
20. 4.	Štvrtok	7:00 za ZBP Andreja Miženku a jeho rodiny	
21. 4.	Piatok	18:00 50: Peter Foriš	17:00 † Martin, Alžbeta a Štefan
22. 4.	Sobota	7:00 za ZBP rodín prístrešia „Ku Doline“	
23. 4.	3. velkonočná nedela - A	7:30 † Cyril a Alžbeta	9:00 za farnosť
		10:30 za ZBP Márie Stahovcovej	



Srdiečná vďaka našim ruženčiarke za veľké upratovanie na fare po výmene okien na prvom nadzemnom podlaží



Naši mladí kantori Frederik Bartoš a Silvia Ondriová



Kantori v Ovčí Mária Kočíková a Júlia Stašíková



